

Nepaliec malā! Nāc ar savu PAR!

Visas valstis, kas iestājušās Eiropas Savienībā, ir saglabājušas savu brīvību, būtību un savdabību, ir ieguvušas pārticību un kārtību. Miljoniem cilvēku Lietuvā, Īrijā, Somijā, Igaunijā un citās Eiropas zemēs ir teikuši «Jā».

Es vēlos, lai Latvijai ir labas dienas. Ar prātu un ar sirdi aicinu Jūs teikt «Jā» Latvijai Eiropā!

Vaira Vīķe-Freiberga,
Latvijas Valsts prezidente

Par bankas dāvināto naudu Preiļu slimnīca iegādājās apkures katlu

● Preiļu slimnīcas traktorists Ilgvars Strods, tehniskais darbinieks Juris Určs un palīgstrādnieks Jānis Utināns izmēģina, vai pietiks spēka jauno apkures katlu «Juta» nogādāt līdz uzstādīšanas vietai katlu mājā. Foto: M.Rukosjuvs

Par jūlija vidū saņemto 5000 latu dāvinājumu, ko savas pastāvēšanas desmitajai gadadienai par godu Preiļu slimnīcai pasniedza «Latvijas Unibanka», medicīnas iestāde iegādājusies apkures katlu. Pašlaik jaunā sildierīce tiek uzstādīta.

«Novadnieks» jau rakstīja, ka veiksmīgā ekonomiskā darbība «Latvijas Unibankai» desmit gadu laikā devusi iespēju jubilejas reizē sponsorēt tos virzienus, kas uzskatāmi par prioritāriem. Dāvinājums veselības aprūpes iestādēm,

kuru vidū bija Preiļu slimnīca, materiāli tehniskās bāzes uzlabošanai bija patikams pārsteigums mūsu medikiem. – Mums nebija nekādu šaubu, ka par saņemtajiem 5000 latiem pirksim apkures katlu, jo vecās apkures ierīces jau ir nolietojušās un nav pietiekami jaudīgas, — teica Preiļu slimnīcas direktors Jānis Anspoks. – Nekavējoties ar Preiļu rajona padomi un banku noslēdzām rakstisku vienošanos, ka līdzekļus izmantosim apkures katla iegādei. Izsludinājām konkursu, kurā vannēja SIA «Juta» no Jelgavas rajona Ozolniekiem. Soneedē katlu atveda un pēc pā-

ris dienām tas jau būs uzstādīts. Ar šo firmu esam strādājuši jau agrāk, sadarbība mūs apmierina.

Priecīgs par jauno ieguvumu ir arī Preiļu slimnīcas direktora vietnieks komunālajos jautājumos Pēteris Elsts. Slimnīcas kurinātavā pašlaik tiek atvienots viens no līdzšinējiem katliem, kas paliks rezervē. Tā vietā uzstādīs jauno «Jutas» katlu, kas ir uz pusi jaudīgāks par līdzšinējiem un ekonomiskāks, arī siltumdevē ir lielāka. Sildierīces uzstādīšanas un pievienošanas darbus veic Preiļu slimnīcas strādnieki.

P.Elsts pastāstīja, ka jau-

nais katls tāpat kā līdzšinējie kurināms ar malku vai arī akmeņoglēm. Preiļu slimnīcas katlu mājā jau vairākus gadus apkurei izmanto malku un atgriezumus, ko pietiekamā daudzumā var iegādāties tuvējās kokzāģētavās. Kurināmais nākamajai apkures sezonai jau sagādāts, to uzglabā zem nojumēm bijušās līnu fabrikas teritorijā.

Negaidot pirmās salnas un aukstumu, Preiļu slimnīcā uzsākta apkures sezona. Sistēma ir pārbaudīta, vēsākajās dienās pacienti jau uzturējās siltās un omulīgās palātās.

L.Kirillova

● Plānotāji ir gatavi ES finansējuma saņemšanai
⇒ 2. lpp.

● Izglītība
⇒ 4. lpp.

● ŠODIEN — referendum
⇒ 5. lpp.

● DISKUSIJA — pēckara kultūras mantojums Preiļu rajonā
⇒ 6., 7. lpp.

● Atdzimst Raiņa bulvāris

Preiļos
⇒ 9. lpp.

● Sludinājumi, reklāmas
⇒ 8., 12. lpp.

Abonē rajonā lasītāko laikrakstu «Novadnieks» un iesaki to darīt kaimiņam

AKCIJA

«Nesamirksti lietū un nenokavē...»

Cien. lasītāji!

Abonē «Novadnieku» līdz gada beigām un piedalies loterijā, kurā varēs laimēt elegantu tumšzaļu lietussargu un pulksteni sarkanā ietvarā.

Abonementu var noformēt līdz 27. septembrim ieskaitot visās Preiļu rajona pasta nodalēs, bet līdz 30. septembrim redakcijā (Brīvības ielā 14, Preiļos), kā arī internetā «Novadnieka» mājas lapā www.novadnieks.lv.

Balvu fondā — 3 lietussargi un 3 pulksteni,

ko dāvina Hipotēku bankas Preiļu nodaļa savā 10 gadu jubilejā!

Loterijā piedalās visi abonenti, kas pasūtījuši «Novadnieku» līdz gada beigām.

REKLĀMA

SUPER
PIEDĀVĀJUMS:
DIGITĀLĀS
SATELĪTTELEVĪZIJAS
KOMPLEKTS
TIKAI PAR
85 Ls

SIA "ELEKTRO-SERVISS", Rēzeknē, Dārzu ielā 23, tālr.: 4623007
SIA "ELEKTROKOMFORTS", Rēzeknē, Latgales ielā 52, veikals SATELĪTA TV SISTĒMAS, tālr.: 4622025
SIA "AVELLON", Rēzeknē, Skolas ielā 10, tālr.: 7631207
SIA "YOTA Ltd", Rīgā, A. Čaka ielā 124, tālr.: 7275586
<http://www.yota.lv>

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Atbalsta īpaša statusa noteikšanu

Pagājušonedēļ Zviedrijā notikušajā Ziemeļvalstu un Baltijas ministru sanāksmē panākta vienošanās pasludināt Baltijas jūru par īpašu ekoloģisku zonu, ņemot vērā, ka tā ir iekšējā jūra ar ierobežotām pašattīrīšanās iespējām, informē satiksmes ministrijas sabiedrisko attiecību nodaļa. Iesaistīto valstu ekspertiem uzdots līdz 2004. gada pavasarim izstrādāt konkrētu pasākumu plānu, kas jāveic, lai nodrošinātu Baltijas jūras īpašu aizsardzību. Latvijas un Igaunijas pārstāvji sanāksmē uzsvēruši, ka nepieciešams, lai projektam pievienotos visas Baltijas jūras reģiona valstis, jo īpaši Krievija un Polija, pretējā gadījumā stingras ekoloģiskās prasības kuģošanai radīs ekonomiskas problēmas projektā iesaistītajām valstīm, bet vēlāmais rezultāts sasniegts netiks.

Divas reizes balsojot, Saeima neatbalsta Strīki

Ceturtdien atkārtotā balsojumā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) vadītāja amata kandidāte Juta Strīke nav guvusi Saeimas atbalstu. Atkārtots balsojums vienā dienā notika pēc koalīcijas frakciju vadītāju lūguma, jo ne visi sēdē reģistrējušies deputāti piedalījies iepriekšējā negatīvajā balsojumā. Par viņas kandidatūru nobalsoja 42 deputāti, pret 51. Premjera Einara Repšes padomnieks Dans Titavs žurnālistiem atzina, ka negatīvais Saeimas balsojums «ir liels jautājums par koalīcijas darbaspēju». Pirmajā balsojumā par Strīki nobalsoja 41, bet pret 48 deputāti. Ņemot vērā, ka balsojums bijis aizklāts, nav iespējams noskaidrot, kā deputāti balsojuši. No valdības koalīcijas partijām vienīgi LPP priekšsēdētājs Ēriks Jēkabsons iepriekš bija paziņojis, ka balsos pret. Arī opozīcijā esošā Tautas partija iepriekš bija paziņojusi, ka balsojumā par Strīkes apstiprināšanu balsos pret. Savukārt cita opozīcijā esoša partija - TSP - bija nolēmusi balsot par Strīkes apstiprināšanu KNAB vadītāja amatā. Pēc pirmā balsojuma notikušajā koalīcijas partiju sēdē veikta iekšēja izmeklēšana, lai noskaidrotu, kuri no koalīcijas pārstāvjiem balsojuši pret. «Taču līdz noprotināšanai nenonāca,» žurnālistiem sacīja LPP pārstāvis Arnolds Laksas.

Strīke pēc pirmā balsojuma atzina, ka viņai ir skumji, ka politiķiem politiskās spēles ir svarīgākas par korupcijas apkarošanu valstī. «Es izsaku nožēlu, ka KNAB veiksmīga darbība tuvākajā laikā netiks sākta,» teica Strīke. Viņa apgalvoja, ka atbildes uz deputātu neskaidrajiem jautājumiem, tajā skaitā par viņas autobiogrāfiju un radiem, ir sniegusi, tādēļ nezina ieganstus, kādēļ balsots pret viņas kandidatūru.

Saeima steidzami labo savu kļūdu

Rekordātrā tempā un lielā vienprātībā Saeimas deputāti ceturtdien labojuši pašu pirms divām nedēļām pieļauto kļūdu likumā par tautas nobalsošanu, kurā tikai atsevišķos pantos par divām stundām pagarināts vēlēšanu iecirkņu darba laiks. Saeimas juridiskās komisijas vadītāja Solvita Āboltiņa iepriekš žurnālistiem arī atzina, ka šāda likuma pretruna varētu būt pietiekams iemesls, lai apšaubītu referenduma rezultātus, savukārt Juridiskā biroja vadītājs Gunārs Kusiņš sarunā ar BNS nebija pārliecināts, ka tas būtu pietiekams iemesls, lai referenduma rezultātus apšaubītu, jo «to drīzāk varētu uzskatīt par likuma nepilnību, jo vairākos pantos likums ir mainīts». «Kaut gan apšaubīt var visu,» piebilda Kusiņš. Grozījumi stājās spēkā vakar, 20. septembrī, un tie ir publicēti «Latvijas Vēstnesī».

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs - SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

Plānotāji ir gatavi ES finansējuma saņemšanai

11. septembrī Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļa organizēja informatīvo semināru par aktualitātēm Latgales reģionā un rajonā, kā arī par iespējām izstrādāt projektus Eiropas Savienības fondu un programmu finansējuma saņemšanai. Seminārā piedalījās Preiļu un Līvānu novada, Aglonas, Galēnu, Riebiņu un Vārkavas pagasta plānotāji. Par semināra gaitu «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja ELITA JERMO-LAJEVA.

Latgales aktualitātes

Būtiskas ir Latgales reģiona attīstības aģentūras (LRAA) aktualitātes. Tiek atjaunotas Latgales rajonu plānošanas nodaļu vadītāju, kas vienlaikus ir arī LRAA rajonu koordinatori, ikmēneša tikšanās, kurās notiek informācijas un domu apmaiņa, diskusijas par reģiona perspektīvu.

Tuvojas nobeigumam divi LRAA projekti - Latgales reģiona partnerības projekts un Latgales telpiskā plānojuma izstrādāšana, kuros piedalījās arī rajonu koordinatori. To rezultāti tiks prezentēti oktobrī, un tie var kļūt par reālu pamatu ES finansējuma saņemšanai reģionam kopumā. Sakarā ar jaunu plānošanas dokumentu izstrādi Latvijā nepieciešams uzlabot arī mūsu reģiona attīstības pamatdokumentus, tāpēc turpinās darbu pie Latgales reģiona attīstības programmas papildināšanas.

Ministrijas kavējas

LRAA speciālistus un rajonu koordinātorus uztrauc ministriju un citu atbildīgo institūciju kavēšanās ar administrēšanas sistēmas izstrādi ES struktūrfondu apgūšanai. Iespējams, tiek gaidīti referenduma rezultāti. Taču ES labvēlīga balsojuma rezultātā Latvijai var nepietikt laika nepieciešamo struktūru izveidošanai. Vienīgā no ministrijām, kas ir gatava saņemt un administrēt finansējumu, ir Zemkopības ministrija, kuras Lauku atbalsta dienestam ir zināma pieredze SAPARD līdzekļu apsaimniekošanā.

Atbalsta PHARE 2001 projektus

PHARE 2001 Pārrobežu sadarbības programmas projektu iesniegšanas termiņš bi-

ja šī gada aprīlis. Tāpat kā līdz šim projekti bija jāraksta angļu valodā, bet svarīgākais bija ārvalstu partneru iesaistīšana. Kopā tika iesniegti 121 projekts, tajā skaitā Grantu shēmā - 63, bet mazo projektu fondā - 58. No Latgales tika iesniegti 12 projekti. Preiļu rajonu pārstāvēja tikai viens projekts Grantu shēmai, ko izstrādāja Līvānu novada dome un kas arī tika apstiprināts.

Positīvi ir tas, ka PHARE 2001 programmu apstiprināti vēl divi projekti, kuros iesaistīties Preiļu rajona padome un vietējās pašvaldības. Tie ir LRAA projekts tūrisma informācijas vadības modeļa izveidošanai un Eiroreģiona «Ezeru zeme» projekts Latgales ēdināšanas servisa attīstībai, balstoties uz kulinārijas recepšu mantojuma apzināšanu.

Attīstības plānošanas nodaļas speciālisti līdz šim veiksmīgi strādājuši vēl divos lielos projektos. Viens no tiem - «Mazo un vidējo uzņēmumu veicināšana Eiroreģiona «Ezeru zeme» teritorijā ar pārrobežu sadarbības pasākumu palīdzību», kas noslēdzās ar uzņēmēju dienām Daugavpilī.

Sekmīgi tuvojas nobeigumam Rēzeknes rajona padomes izstrādātais Latgales kopprojekts «Apceļo Latgali ar informācijas tehnoloģijām (IT)», kurā aktīvi darbojās gan Preiļu rajona padomes tūrisma informācijas centrs, gan divas vietējās pašvaldības - Aglonas pagasts un Vārkavas novads.

Projekta rezultātā pašvaldībās tika iekārtotas atpūtas vietas, sagatavoti tūrisma reklāmas bukleti. Arī Līvānu un Preiļu novads ieguva informatīvos standus ar kartēm. Projekta ietvaros notika arī pirmā Latgales tūrisma konference.

Aizkalnē — ciemiņi no Vācijas

18. septembrī Aizkales pagasta sabiedrisko centru apmeklēja pārstāvji no Berlīnes (Vācija) sabiedriskajām organizācijām «Mittelhof» un «Freizeithaus».

Ciemiņi iepazīnās ar sa-

«Dažreiz man šķiet, ka cilvēki domā par maz, citreiz — ka pārāk daudz.»

Zigmunds Skujinš

Aktīvi piedalās NUAP programmā

Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstības programmas (NUAP) biznesa konsultante Irēna Šaitere semināra dalībniekiem pastāstīja par NUAP gaitu un rezultātiem.

Sākotnēji uzņēmēju interese par šo programmu bija ļoti liela, taču ne visi paspēja sagatavot projektus, jo to iesniegšanas termiņš, pieteicoties uz grantu, bija šī gada aprīlis.

Kopumā Latvijā pēc Hipotēku bankas operatīvajam datiem (26. augustā) bija iesniegti 351 projekts, tajā skaitā Vidzemē - 123, Latgalē - 86, Zemgalē - 54 un Kurzemē - 52. Preiļu rajonā izstrādāti 15 projekti par 370 tūkstošiem latu, kas ir otrs labākais rezultāts Latgalē aiz Krāslavas rajona.

Preiļu rajonā piešķirti aizdevumi deviņiem projektiem par kopējo summu 142 tūkstoši latu, saņemti granti trim projektiem, to kopējā summa ir 29 tūkstoši latu. Programmas ietvaros tiek sniegti apkalpojumi kokapstrādē, tiek sakārtotas tūrisma mītnes, ierīkota datorzāle, iegādāts iekrāvējs ekskavators celtniecības darbu veikšanai, tiks būvēts atpūtas un veselības komplekss, kā arī ierīkota metālapstrādes darbnīca.

Projektu izstrāde nav apsūkusi

Rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas speciālisti pašlaik izstrādā divas programmas - kultūrmantojuma aizsardzībā un tūrisma attīstībā. Pēc vairākkārtējas projekta pieteikuma iesniegšanas Kultūrkapitāla fondā ir atbalstīts projekts «Preiļu rajona kultūras pieminekļu fotofiksācija kultūras mantojuma aizsardzības programmas izstrādāšanai». Joprojām no Briseles tiek gaidīta atbilde par pagājušā gada oktobrī (!) izstrādāto ūdenssaimniecības projektu, kurā iesaistītas 11 vietējās pašvaldības.

Nesen Vides aizsardzības fondā tika atbalstīts nodaļas speciālistu Aivara Pizeļa un

Ulda Eglīša projekts «Atkritumu šķirošanas ieviešana Preiļu rajona vispārīgizglītojošajās iestādēs - vidusskolās, ģimnāzijās», kas ilgs četrus mēnešus un ir turpinājums iepriekšējam projektam Preiļu novada skolās.

Līvāniešiem labi panākumi

Līvānu novada domes plānotāja Marika Rudzīte informēja, ka tuvojas noslēgumam programmas PHARE 2000 ietvaros īstenotais projekts «Informācijas tehnoloģiju atbalsts jaunu konkurētspējīgu mākslas un amatniecības produktu attīstībai Latgalē». Tā rezultātā tiks izveidota gan mākslas u. amatniecības mājas lapa, izdots buklets, notikušas apmācības un citas aktivitātes. PHARE 2001 Pārrobežu sadarbības programmā tika atbalstīta Līvānu novada domes projekta «Ilgtspējīgu stratēģiju ieviešana Līvānu novada ekonomiskajā attīstībā» pirmā fāze. Tā mērķi ir paaugstināt cilvēkresursu konkurētspēju tirgū un sagatavot Līvānu novadu ES strukturālo fondu līdzekļu apgūšanai.

Plānotājiem - kopīgas problēma

Rajona plānotāji atzina, ka liela daļa informācijas par projektu izstrādi ir angļu valodā. Pašlaik būtiski ir uzlabot svešvalodu zināšanu līmeni ne tikai plānotājiem, bet arī konkrēto nozaru speciālistiem, lai varētu labāk apgūt citu valstu pieredzi.

Svarīgs arī pašvaldību līdzfinansējums, kas nepieciešams ikvienam projektam. Līdzekļu trūkums varētu kļūt par šķērslī jauniem projektiem. Pašvaldībām savlaicīgi jāmeklē partneri, jāveicina sadarbība ar uzņēmējiem gan savā valstī, gan ārvalstīs, jo tieši partnerība ir viens no svarīgākajiem kritērijiem projektu izvērtēšanai.

Jau pašlaik Latvijā vērojama liela konkurence, bet turpmāk tā būs vēl lielāka. Šī iemesla dēļ jāsaprot, ka plānotājiem vēl daudz jāmacās.

Sagatavoja L.Kirillova

ir iepazīnušies ar sabiedrisko centru darbu Berlīnē, tagad Vācijas pārstāvji ir ieradušies mūsupusē.

M.Paegle, Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

REDAKCIJAS SLEJA INFORMĀCIJA

Pieminekļu aizsardzības inspektore atstāj darbu

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas inspektore Preiļu rajonā Inese Stūre beigusi darbu šajā amatā. Inspektore pēdējā darba diena Preiļu rajonā bija 20. septembris. Inese Stūre «Novadnieku» informēja, ka plāno uzsākt darbu Latvijas Universitātē Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātē, kur pasniegs ģeogrāfiju. Lēmums saistīts ar ģimenes stāvokli, jo Ineses Stūres dzīvesbiedrs jau pusotru gadu strādā Rīgā, Valsts kanceleijā Politikas koordinācijas departamentā par konsultantu.

Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas inspektore amatā Inese Stūre nostrādāja 11 gadus. Šie

gadi, teica Inese Stūre, visvairāk paliks atmiņā ar lieliskajiem Latgales cilvēkiem, kultūras pieminekļu īpašniekiem. Šis ir laiks, kas sakrita arī ar atmodu un valsts atjaunošanu. Šajos gados sāka arī nopietna kultūras mantojuma apzināšana un aizsardzība. Uzmanība pievērsta arī garīgās kultūras mantojumam. Inese Stūre minēja darbu, kas veikts kopā ar cilvēkiem Rušonā, Bērzgalē, Gornijāšos un daudzās citās vietās, kas devis lielu gandarījumu.

Inese Stūre Preiļu rajonā pārzināja vairāk nekā 70 arheoloģijas pieminekļus, aptuveni 100 arhitektūras pieminekļus, ievērojamo skaitu mākslas pieminekļu.

Latgales bibliotekāru konference

Preiļos 25. un 26. septembrī paredzēta Latgales bibliotekāru 3. konference «Klientorientēta bibliotēka». Tās laikā izskatīs vairākas tēmas: «Bibliotēka un lasītājs: esošais un vēlamais», «Klientu apkalpošana Latgales bibliotēkās: esošais un vēlamais», «Bibliotekāra misija». Ludzas, Daugavpils, Rēzeknes, Krāslavas, Preiļu rajonu bibliotēku pārstāvji apspriedīs arī jautājumus par bibliotēku un informācijas darba vidi, tehnoloģiju, par bibliotēku krājumu un lietotāju, iepazīsies ar pētījumu par vienu darba dienu Latgales bibliotēkā.

Konferences darbā piedalīsies KM Bibliotēku nodaļas vadošie darbinieki, kā arī pārstāvji no Bibliotēku informācijas tīkla un Latvijas Nacionālās bibliotēkas.

L.Rancāne

STATISTIKA

Strādājošo bruto darba samaksa pamatdarbā

(vidēji mēnesī latos)

	2000	2001	2002
PAVISAM	149,53	159,30	172,78
Rīgas reģions	170,10	181,24	196,62
Rīga	173,13	183,81	199,89
Vidzemes reģions	117,56	124,57	135,12
Kurzemes reģions	139,04	147,55	154,99
Zemgales reģions	118,56	125,12	138,38
Latgales reģions	106,76	114,08	123,19

Strādājošo bruto darba samaksa pamatdarbā

privātajā sektorā

(vidēji mēnesī latos)

	2000	2001	2002
PAVISAM	135,96	145,52	154,71
Rīgas reģions	153,66	165,23	176,14
Rīga	156,36	167,41	179,23
Vidzemes reģions	105,86	109,64	115,40
Kurzemes reģions	129,59	137,26	139,69
Zemgales reģions	105,72	109,81	118,72
Latgales reģions	89,33	93,92	99,30

Strādājošo bruto darba samaksa pamatdarbā

sabiedriskajā sektorā

(vidēji mēnesī latos)

	2000	2001	2002
PAVISAM	168,95	179,94	200,01
Rīgas reģions	195,88	207,63	231,32
Rīga	199,29	211,36	234,79
Vidzemes reģions	132,96	145,32	162,56
Kurzemes reģions	153,82	165,15	179,60
Zemgales reģions	134,98	146,34	164,29
Latgales reģions	123,86	132,36	144,86

Tirgus ziņas (Ls/kg)

	Livānos	Preiļos		Livānos	Preiļos	Livānos	Preiļos
Gaļa, zivis, piena produkti, olas							
Gurņa gaļa	1,79	1,70-1,80	Aitas gaļa	1,60-1,70	—	Skābēti kāposti	0,45
Plecs	1,40	1,50	Piens	0,15	—	Puķkāposti	0,30-0,50
Kakla karbonāde	2,0	1,80-1,90	Krējums	0,80-1,0	—	Kolrābji	—
Karbonāde	2,60	2,50	Biezpiens	0,50-0,60	—	Mārrutki	—
Kārtaine	1,39	1,60	Sviests	1,40	—	Kabači	0,12
Speķis	0,69-0,90	1,10	Siers	1,50	—	Paprika	0,50-0,60
Sāļts speķis	1,0-1,40	—	Renģes (svaigas)	0,40	—	Asie pipari	0,15 (gab.)
Zāvēta gaļa	0,90-3,0	—	Asari	—	0,60	Puravi	0,60
Galva	0,60-0,70	0,60-0,65	Raudas	—	0,60	Gurķi	0,25
Stilbiņi	0,60	0,90	Lidakas	—	0,80	Tomāti	0,35-0,50
Kājas	0,40-0,60	0,65	Plauži	—	0,40	Kīplokli	0,12 (galv.)
Ribiņas	1,0-1,40	1,10	Dārzeņi, augļi, ogas, medus			Ziemaš kīplokli	—
Kauli	0,30-0,60	0,85	Kartupeļi	0,04-0,10	0,08-0,13	Sīpoli	0,20-0,25
Aknas	1,30	1,20	Bietes	0,20	0,15	Lociņi	0,10 (bunt.)
Sirds	1,0	1,20	Vāriņas	0,30	—	Dilles	0,10 (bunt.)
Plaušas	0,70	0,85	Burkāni	0,25	0,10-0,20	Rutki, kāļi	0,20
Nieres	0,70	0,90	Plūmes	—	0,30-0,60	Seleriju saknes	0,80
Mēle	2,0	2,0	Dzērvenes	—	0,60	Pupiņas	0,70
Tauki	0,65	0,50	Cidonijas	0,40	0,35-0,40	Kirbji	0,12
Liellopa, teļa gaļa	1,10-1,70	—	Āboli	0,05-0,15	0,20-0,30	Dažādas sēnes	—
			Kāposti	0,10	0,10	Pastinaks	0,50

Kas mēs esam Latvijai?

Atzišos, šajās dienās dzīvoju bailu sajūtā, kādu nebiju piedzīvojusi kopš tālās 1990. gada 4. maija dienas, kad sirds drebēja par vēsturisko Augstākās Padomes balsojumu, — būt vai nebūt Latvijas neatkarībai un brīvībai. Šodien, 20. septembrī šīs bailes ir vēl stiprākas, jo klāt nākusi trīspadsmit gadu pieredze par visai trauslo, nestabilo un nosacīto valsts neatkarību. No kā mums jābaidās par savu brīvību? No Krievijas! Bet kāpēc? Vai tā atkal mūs grasās okupēt? Šodien tas ir nereāli. Taču tieši tāpēc nav skaidrs, kāpēc Krievija kategoriski iebilst pret Baltijas valstu uzņemšanu NATO un kāpēc no tā baidās? Un kāda tai daļa par Latvijas un citu Baltijas valstu stāšanos Eiropas Savienībā? Tieši tas, ka tā joprojām grib iekļauties mūsu valsts iekšējās lietās un ārpolitikā, liek secināt par kādām mūsu neatkarībai svešām interesēm. Vai pietiks Latvijas iedzīvotājiem veselā saprāta padomāt par savas valsts drošību un šodien ar savu balsojumu nodrošināt tai vietu Eiropas tautu saimē?

Diemžēl pēdējā laikā šo tautas saprātu gan nācies apšaubīt, pareizāk sakot, nācies piedzīvot īstu šoku, sastopoties ar klaju politisku nezināšanu, kas vienkāršam mirstīgam vēl būtu piedodami, kā arī ar vispārēju analfabētismu un nespēju kaut minimāli orientēties notiekošajā.

Piesavinājušies sev reprezentablu nosaukumu — eiroseptiķi — daļa no valsts iedzīvotājiem šajā pirmsreferenduma laikā pamanījās ar tukšu vārdu lavīnām jautāt un musināt prātus. Pavaicā tādām «eiroseptiķim» kaut vienu pamatotu argumentu, kāpēc viņš ir pret ES, — un nav šī argumenta. Ir vienīgi vispārīgas, stereotipiskas frāzes, nepamatota, tukša prātulošana. Šo argumentu arī nevar būt, jo nav vēsturiskas pieredzes, kā viena nabadzīga valstiņa bez citu atbalsta izkultos līdz labklājības ceļam. Baidos, ka arī Latvija nebūs tā, kas neiestāšanās gadījumā vēsturē varētu atstāt spožu lappusi un pētījumu cienīgu mācību, kā tai vienai un izolētai izdevies sasniegt augšupeju.

Pēdējā laikā tik daudz tika dzirdēts, — ko gan man dos šī ES? Ko gan man devusi mana valsts? Bet šodien, trīspadsmit pēdējo gadu laikā vienu vienīgu un pirmo reizi, katrs sev uzdosim jautājumu, — ko es pats esmu devis savai valstij? Vai es, zemkopis, esmu nopļāvis usnes gar sava tūroma malu, lai mana zeme kopumā izskatītos labi kopta un uzturēta? Vai es, advokāts, esmu domājis par valsti pieņemto likumu cienišanu, vai arī par sava maka piepildīšanu, palīdzot klientam izvairīties no likuma pildīšanas? Vai es, valsts pilsonis, pirmām kārtām esmu domājis par likuma ieviešanu, vai par to, kā to apiet? Vai es, tēvs, esmu savam bērnam iemācījis valsts himnu, vai arī jau pie šūpuļa bez kautrēšanās bārstījis lamu vārdus? Vai es, ārsts, patiesi rūpējos, lai pacients tiktu vesels, vai tikai uzrakstu receptes ar viņam nekaitīgu zāļu devām? Vai es, skolotājs, bērniem iemācu, jebšu tikai aizvadu stundu? Vai es, uzņēmējs, parūpējos, lai darbinieki, kas strādā manā uzņēmumā, spētu paātrināt arī paši savus bērnus? Vai es, valsts un pašvaldības iestāžu darbinieks, savus pienākumus pildu tā, lai negrautu uzticību valstiskām institūcijām? Vai es, cittautietis, kuram Latvija pretimnākoši devusi savu pilsonību, ar cieņu izturos pret šo valsti, vai arī izturos nievājoši pret tās iekārtu un likumiem?

Un mēs visi, — vai cienām savu valsti, kurā atrodas mūsu māja, aug mūsu bērni un kuras debesis plešas virs mūsu galvām? Kas mēs esam Latvijai? Ko man nozīmē Latvija?

Pirmsreferenduma laikā nācās tikties ar cilvēkiem, kuriem Latvija nenozīmē faktiski neko. Tas izpaudās kā pavirša attieksme pret valstiski svarīgām lietām, šoreiz pret referendumu un balsošanu par iestāšanos. Gadījās kādam zemessardzes formējuma augstam pārstāvim lūgt, lai viņš izteiktu savu viedokli saistībā ar ES un referendumu. Viņš atteicās. Es nevaru, jo mani padotie to var saprast kā aicinājumu balsot par iestāšanos. Lūk, kā. Formējums tiek uzturēts no valsts budžeta līdzekļiem, ir radīts valsts drošības interesēs, bet tā pārstāvis baidās paziņot, ka viņš aizstāv šīs valsts oficiāli uzņemto kursu, baidās atbalstīt to, uz ko aicina valsts prezidente. Baidās paust lojalitāti Latvijas valstij un baidās izmantot tiesības uz to aicināt citus. Vai arī atkal absolūts politiskais analfabētisms — neprasme atšķirt referendumu, kurā jāatbalsta valsts izvēlētais kurss no kārtējam Saeimas vēlēšanām, kad patiesi nav pieļaujama savu iespēju izmantošanu vienas vai otras patijas atbalstam. Un ja mēs neiestājamies ES? Ja pēc laika ar masveidā naturalizēto pilsoņu un ar pašmāju kangaru atbalstu mēs patiešām tiktu pievienoti kādai Austrumbloka apvienībai, tad uz kādu interešu aizstāvību savus vīrus aicinātu zemessargs virsnieka mundierī?

Gadījās sastapt arī valsts un pašvaldības institūciju pārstāvjus, kas nekautrējoties aicināja balsot pret ES. Priecājos, ka «Novadnieks» šajā laikā ir spējis ieturēt skaidru kursu uz Eiropas Savienību, un par visiem cilvēkiem, kas ar pilsonisku nostāju domājuši par Latvijas nākotni un nav baidījušies to skaidri paust. Ticu, ka šodien esam pieņēmuši vienīgu pareizo lēmumu.

L. Rancāne

IZGLĪTĪBA

Līvānu novadā 1897 skolēni

Šogad mācības Līvānu novada vispārīgizglītojošajās skolās un vakara (maiņu) vidusskolā uzsāk un turpina 1897 skolēni. Vislielākais audzēkņu skaits ir Līvānu 1. vidusskolā — 1042 un Līvānu 2. vidusskolā — 491. Jaunsilavu pamatskolā mācās 123, Rožupes pamatskolā 111, bet vakara (maiņu) vidusskolā — 130 skolēni. Lielāko novada mācību iestādi — Līvānu 1. vidusskolu — pērn absolvēja 73 skolēni, no tiem augstākajās mācību iestādēs iestājušies 86,3% jeb 73 ab-

solventi. Visvairāk — 18 jaunieši kļuvuši par Latvijas Universitātes studentiem. Rīgas Tehniskajā universitātē iestājušies 9, Latvijas Lauksaimniecības universitātē — 4, Banku augstskolā — 4, Kultūras akadēmijā — 2, Daugavpils Universitātē — 15, Rīgas Stradiņa universitātē — 3, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā — 2 vidusskolas absolventi.

G.Kraukle

Skola skaistāka un siltāka

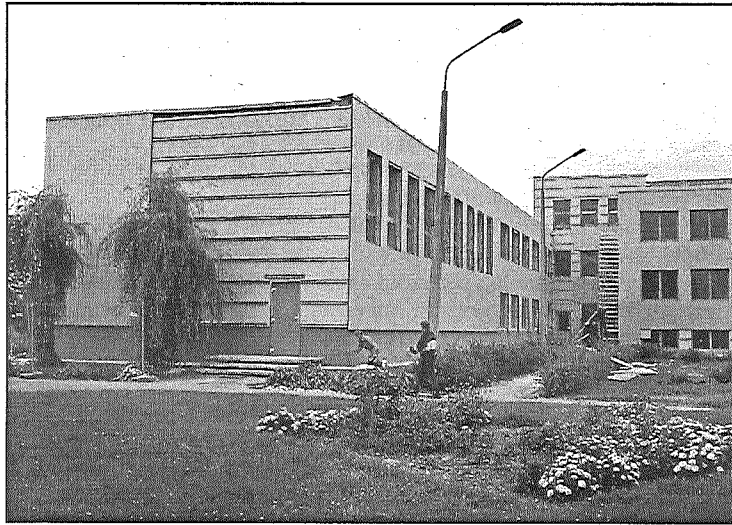
Trešdien Vārkavas vidusskolas teritoriju atstāja pēdējā celtniecības un remontdarbu tehnika, jo tika pielikts punkts šovasar skolā veiktajiem plaša apmēra renovācijas darbiem. Vidusskola ieguvusi pilnīgi jaunu ārējo izskatu, kļuvusi vizuāli daudz pievilcīgāka, bet pats galvenais, — tās siltināšana ievērojami uzlabojusi mācību apstākļus skolās, kā arī devusi iespēju ietaupīt uz kurināmā rēķina. Kaut arī skolas iekštelpas pilnīgā kārtībā bija gatavas 1. septembrī un droši varēja vērt durvis skolēniem, siltināšanas darbi bija ievilkušies un tika pabeigti septembra vidū.

Kā informēja izglītības iestādes direktore Anita Vilcāne, 1978. gadā uzceltā skolas ēka līdz šim nebija piedzīvojusi nevienu kapitālo remontu, izņemot telpu kosmētisko atsvaidzināšanu un jumta nomaiņu. Vienlaikus ar skolas nodošanu ekspluatācijā sākās arī tās nedienas sakarā ar vēsajām telpām. Jo sevišķi skolas apsildīšana radīja problēmas pēdējos gados, kad logu rāmji bija nolietojušies, tiem cauri vilka vēji, īpaši rietumu un dienvidrietumu pusē. Skolas vadība vairākus gadus pūlējās siltināšanas darbiem iegūt līdzekļus no Pasaules bankas, tika gatavoti projekti. Taču šis finansu meklējumu ceļš bija nesekmīgs, un projekti neguva atbalstu sakarā ar skolēnu mazo skaitu, kā arī tāpēc, ka pašvaldība nespēja garantēt nepieciešamo līdzfinansējumu.

Jaunizveidotā Vārkavas nova-

da dome skolas siltināšanas darbiem lūdza aizņēmumu Valsts kasē 100 000 latu apmērā. Tas arī tika piešķirts, nosakot kredīta atdošanu 20 gadu laikā.

Šī gada jūlijā sākās skolas siltināšanas remontdarbi. Ar eirostandartiem atbilstošiem logiem tika nomainīti vecie kabineta un gaiteņu logi visos trijos stāvos. Lai panāktu lielāku siltuma ekonomiju, logu lielums samazināts. Skolas ārējās sienas noklātas ar siltumizolējošu kārtu, kam virsū uzklāts mitrumu aizturošs materiāls. Pēc tam ēka apšūta ar ranila kārtu. Lai ēkas izskats nebūtu vienmuļš, izmantots vairāku, savstarpēji saskaņotu krāsu rāniels. Brūnganie, dzeltenie, pelēkie toņi skolas namam piešķir īpašu pievilcību, ēka labi iederas sakoptajā apkārtnē. Ierīkotas jaunas galvenās ārdurvis. Skolotājiem tagad vairs nevaja-

● Vārkavas vidusskola ar novada pašvaldības atbalstu ieguvusi jaunu un vizuāli pievilcīgāku izskatu, kā arī siltas telpas. Foto: M.Rukosujevs

dzēs audzēkņiem nemitīgi atgādināt par durvju aizvēršanu, lai siltums neizplūst, stāstīja direktore.

Anita Vilcāne priecējās, ka tagad nebūs kauns uz skolu aicināt ciemiņus. Mēs nevaram vienmēr ar izstieptu roku gaidīt no Eiropas, bet arī paši pacensties kaut ko izdarīt lietas labā, viņa teica, atzīstoties, ka skolas izskata maiņa un siltināšana ir bijis viņas senlološs sapnis.

Taču viss iecerētais vēl nav paveikts. Projektā paredzēta ventilācijas sistēmas ierīkošana. Kopējais skolas renovācijas darbu apjoms noteikts 180 000 latu vērtībā. Patlaban darbi paveikti par 128 000 latiem, noteikts atliktais maksājums.

Par skolas budžeta līdzekļiem eiroremonts veikts arī ēdināšanas bloka trauku mazgājamajā telpā. Atbilstoši higiēnas prasībām sa-

kārtota sakņu apstrādes telpa.

Nākamnedēļ vidusskolā paredzēta oficiāla pieņemšana, kurā skola vēlas pateikties pašvaldības vadībai un celtniekiem. Remontdarbus veica iepriekš notikušajā konkursā par labāko atzītais uzņēmums no Daugavpils «Latgales jumti».

Kāda ir skolas saime, par kuras labsajūtu pašvaldība izrādījusi tik lielas rūpes? Šogad skolā mācās 186 skolēni, kas ir tikai par četriem mazāk, nekā iepriekšējā gadā. Skolas gaitām gatavojas 11 piecus un sešus gadus veci bērni. 12. klasi pavasarī absolvēja 17 audzēkņi, puse no viņiem iestājušies augstskolās, bet gandrīz visi pārējie turpina mācības arodskolās. Savukārt visi 9. klases absolventi izvēlējušies turpināt izglītību: ieguvi savas skolas 10. klasē. Skola lepojas ar savu audzēkņu sportiskajiem rezultātiem, pērn skolnieki ieguva pirmo vietu laikraksta «Diena» rīkotajā konkursā devītklasniekiem «Kas notiek Latvijā».

Šajā mācību gadā, kā uzsvēra Vārkavas vidusskolas direktore Anita Vilcāne, pedagoģu un skolēnu galvenais uzdevums būs ievērojami paaugstināt zināšanu kvalitāti un sekmju līmeni.

L.Rancāne

STUDENTI VASARĀ

Enerģētikai ir nākotne

RAITIS NIKOLAJEVS (attēlā) studē Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Enerģētikas un elektrotehnikas fakultātes Enerģētikas institūtā.

Paziņodams, ka viņa izvēlētajai specialitātei nākotnē būs lielas perspektīvas, Raitis atklāj, ka augstā līmenī tiek studēta fizika, matemātika, jāapgūst datorarhitektūra, enerģētikas, elektrotehnikas un signālu teorijas pamati, kā arī varbūtības, ķēžu teorija u.c.

Laikam gan šādu specialitāti studēt ir sarežģīti, ja pirms tam vidusskolā nav absolvēts dabaszinību kurss. Taču tā kā Raitis Preiļu Valsts ģimnāzijā (PVĢ) mācījās tieši dabaszinību kursā un gala eksāmenu kārtoja profilkursā matemātikā, viņš RTU tika uzņemts bez iestājkārtības (tika vērtēta matemātikas eksāmena atzīme atestātā). Tagad, apskatot PVĢ laikā risinātos matemātikas un fizikas uzdevumus, liekas — kā es to varēju nesaprast? — brīnās Raitis. Augstskolā tomēr ir cits līmenis, atzīst enerģētikas students. Daudzi studenti, kas sāk strādāt, pārtrauc studij-

jas, ņem akadēmiskos, jo apvienot studijas ar darbu ir ļoti grūti. Tas tāpēc, ka studiju gaitā jāveic laboratoriskie darbi, kurus nedrīkst kavēt vai arī tie vienmēr ir jāatstrādā, stāsta Raitis. Pašam gan problēmu nav, jo lekcijas un laboratoriskie darbi tiek apmeklēti regulāri. Tā turpinot, trīs gadu laikā tiek iegūts bakalaura grāds un iespēja studēt tālāk magistratūrā.

Prakse pēc pirmā vai otrā kursa studentam ir brīva izvēle. Taču ik gadu studentiem ir jāveic kursa darbi un projekti. Pētīt iespējas, kā var iegūt elektroenerģiju savā pagastā — projektējot potenciālo HES, Raitis secinājis, ka uzbūvējot hidroelektrostaciju uz Feimankas,

tā ar elektroenerģiju spētu apgādāt visus Riebiņus. Augstskolas un specialitātes izvēlē Raitis it nemaz nav vilies, jo, redzot pazīnes, kas jau beiguši šo specialitāti, neviens nav palicis bez darba. Pievienojoties Eiropas Savienībai, ar enerģētiku būs saistīti lieli projekti — tagadējo hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju vietā nāks vēja ģeneratori utt. Būs iespējas strādāt tādos lielos uzņēmumos kā Latvennergo, Siemens, ABB u.c., stāsta Raitis.

Taču tā gluži nav, ka tie, kas studē enerģētiku, tikai sēž un pēta shēmas, grafikus un meklē ķēžu variantus. It kā studentiem saspringtajā sesijas laikā Raitis šogad beidza autovadītāja kursus un ieguva autovadītāja tiesības. Augstskolā ir arī daudz dažādu pasākumu, sporta turnīri basketbolā, volejbolā, futbolā un vieglatlētikā. Raitis par brīvā laika pavadīšanas veidu un vaļasprieku ir izvēlējies tautas deju deju kolektīvā «Dancis», kas gan ir Latvijas Universitātes deju kopa. Tā ir lieliska iespēja piedalīties Dziesmu un deju svētkos, kā arī braukāt ar koncertiem pa visu Latviju.

I.Zelve

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskola

IZMANTO LABU IESPĒJU!

Jēkabpils filiāle aicina uz tikšanos ar profesionāliem

Interesentiem piedāvājam lekciju

Audzināšana - zinātne vai māksla?

Lektore pedagoģijas maģistre Staņislava Marsone.

Visi lekcijas apmeklētāji varēs iegūt informāciju par RPIVA un studiju iespējām.

Būsiet laipni gaidīti!**PREIĻOS** 26.septembrī plkst.11.20, A.Paulāna ielā 2, Preiļu 2.vidusskolā.**PREIĻOS** 26.septembrī plkst.12.30, Daugavpils ielā 34, Preiļu 1.pamatskolā.**AGLONĀ** 26.septembrī plkst.14.00, Aglonas vidusskolā.**Informācija pa tālruni 52 32016**

INFORMĀCIJA

VIEDOKLIS

Ja es varētu balsot, es balsotu PAR

Šodien Latvija lemj par savu līdzdalību Eiropas Savienībā. Neapjukot piedāvātās informācijas klāstā, mums būs pienākums izdarīt pareizo izvēli par labu sev, nākamajām paaudzēm, savai tautai un valstij kopumā.

Man vēl nav astoņpadsmit gadu, tāpēc referendumā nepiedalīšos, tomēr gribu dalīties savās pārdomās par šo svarīgo notikumu, jo būtībā tas attiecas arī uz mani – Latvijas nākotnes cilvēku. Daudzi varbūt neapzinās, ka tieši viņa balss var būt noteicošā, ka nav jāpaliek malā, ļaujot lemt citiem.

Liela daļa cilvēku, liekas, tikai tagad ir pamanījuši, ka laika domāt vairs nav, ka steidzīgi jāizsver visi par un pret. Taču zinu daudzus, kuri savu lēmumu ir pieņēmuši jau sen un pirmsreferenduma reklāmas kampaņas dienās nemaz nedomāja to mainīt.

Man liekas, ka ir vēl ļoti daudz jautājumu, uz kuriem vēlētos rast atbildes. Piemēram, tas pats valodas jautājums. Vai latviešu valoda izdzīvos plašajā Eiropas Savienībā un jau esošo valodu gūzmā. Esmu pārliecināta, ka atbilde ir tikai viena, — latviešu valoda Eiropas Savienībā būs lielākā drošībā nekā ārpus tās. Eiropas kultūras un valodu ideoloģija ir balstīta uz mazo kultūru un valodu aizstāvību un aizsardzību. Tiek veikti daudz pūļu, lai saglabātu Eiropas identitāti, kurai raksturīga kultūra dažādība un daudzveidība. Pēc pievienošanās Eiropas Savienībai latviešu valoda kļūs par vienu no tās oficiālajām valodām, tai būs tieši tādas pašas tiesības kā visām pārējām valodām. Un tomēr, vai mūsu valoda izdzīvos, ir atkarīgs tikai un vienīgi no mums pašiem, cik ļoti to kopsim un mīlēsim.

Daudzi mani vienaudži kā aktuālu uzskata jautājumu par darba iespējām Eiropas Savienībā. Pretēji vecāka gadagājuma cilvēkiem viņi tikpat kā neuztraucas par to, ka liela daļa Latvijas darbaspēka varētu aizceļot uz ārzemēm, bet mūsu valsti pārpludinātu citu zemju strādātāji. Šādām bažām nav pama-

ta, jo ES statistika liecina, ka darbā citās valstīs iesaistās tikai 3 līdz 5 procenti cilvēku no visa dalībvalstu strādājošo skaita. Un kāpēc gan neizmantot iespējas, ko esošajiem un topošajiem jauniešiem Latvijas speciālistiem sniegs ES?

Situācija Latvijā ir tāda, kāda tā ir: ierobežots tirgus, nepietiekams uzņēmumu skaits, neliels darbavietu nodrošinājums, nepietiekama konkurence un konkurētspējīgs atalgojums. Noliec dzami, ES darba iespēju būs krietni vairāk. Visvairāk šīs izmaiņas skars tagadējos skolēnus un studentus, kuriem pēc mācību beigām būs nepieciešamas darba vietas.

Jaunatne ir tā mūsu sabiedrības daļa, kas veidos Eiropas Savienības nākotni. Tāpēc jauniešiem jau laikus tiek dotas plašas iespējas studēt citās dalībvalstīs, iepazīt to kultūru un strādāt sabiedrības labā. Ārvalstīs pavadītais laiks ne vien veido un nostiprina jauniešu pašapziņu, attīsta iniciatīvu, bet arī sniedz nozīmīgu dzīves pieredzi, kas viņiem palīdz kļūt par aktīviem pilsoņiem.

Visu ES dalībvalstu augstskolās ir iedibināta tā dēvētā «attieksmes vienlīdzība». Tas nozīmē, ka, kārtojot iestāšanāsmenus kādā rietumu universitātē, vietējiem iedzīvotājiem un ārvalstniekiem tiek izvirzītas vienādas prasības. Bet kā tad ar mācību maksu par izglītību? ES dalībvalstu pilsoņiem tā var būt viena, savukārt, trešo valstu pilsoņiem ES var pieprasīt augstāku mācību maksu.

Tie bija tikai daži mani argumenti, kādēļ vajag balsot PAR Latvijas dalību Eiropas Savienībā. Patiesībā šādu argumentu ir neskaitāmi daudz. Lai tur kā, bet es pagaidām vēl neesmu atradusi nevienu pietiekami pamatotu iemeslu, lai balsotu PRET. Arī aptaujājot savus vienaudžus, esmu pārsvarā dzirdējusi viedokļus, ka

Latvijai noteikti jābūt Eiropas valstu savienībā. Tikai pavisam nedaudziem šī izšķiršanās ir pilnīgi vienaldzīga vai arī viņi nesaskata vajadzību pārāk iedziļināties un sarežģīt savu ierasto dzīvi. Taču starp manis aptaujātajiem nebija neviena, kas būtu kategoriski pret Eiropas Savienību.

Lūk, ko par jautājumu – Latvijai būt vai nebūt Eiropas Savienībā – domā kāds mans vienaudzis. — Latvijai ir jāiestājas ES, jo mēs vienkārši nedrīkstam atļauties rīkoties savādāk. Mūsu valsts ekonomika un drošība nav tik augstā līmenī, lai mēs varētu būt vieni un lepnī. Manuprāt, valdībai vajadzētu padomāt par militāro drošību, vairāk līdzekļu jāpiešķir armijas vajadzībām. Tie laiki, kad karēviņi priecājas par iespēju pašaudīties ar desmit lodītēm, jau sen pagājuši. Jāturpina moderna aprīkojuma iegāde, tikai tā spēsim aizstāvēt sevi un palīdzēt citiem. Tomēr nevajadzētu pāriet tikai uz algotu karaspēku. Visiem pušiem ir nepieciešamas iemaņas šajā jomā, arī meitenēm derētu iziet militārās apmācības kursu vismaz pāris mēnešus.

Informāciju par ES iegūstu ar televīzijas, radio un preses starpniecību. Esmu klausījies lekcijas, taču manu izvēli tas viss sen jau vairs neietekmē. Paļaujos uz savu intuīciju, loģisko saprātu un reāliem faktiem. Šoreiz tie saka, ka jābalso PAR. Domāju, ka tāds būs arī referendumā iznākums. Pretējā gadījumā sekas būs tādas, kas tiksīm atstumti no lielās siles (starp citu, ne mazumu no tās esam jau pasmēluši) un kādus gadus sēdēsīm pavērtām mutītēm, brīnīsīmes, kāpēc mums tik slikti, un spriedīsīm, ko darīt tālāk.

G. Rubene, Preiļu Valsts ģimnāzijas 1. kursa audzēkne

Ziedi Eiropai

Salas pamatskolā notika plaša rudens ziedu izstāde, kurā bija skatāmi gan klašu sagatavotie projekti, gan arī individuālas ziedu kompozīcijas.

Pirmsskolas grupa sevi pieteica ar ekspozīciju, kuras nosaukums bija «Bērības zeme». Tajā bija skatāmas no ziediem veidotas šūpoles, ugunskurs un citas kompozīcijas.

Projekta «ES gaidot» gatavotāji ziedus izkārtāja Latvijas kartes

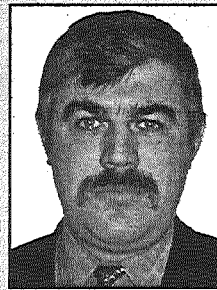
veidolā, uzsverot, ka Latgale domās jau ir Eiropā. Šis reģions bija iezīmēts ar krāšņākām puķēm. Oriģināli izskatījās Eiropas Savienības karogs – fons no ziliem ziediem, bet 12 zvaigžņu vietā bija 12 zeltainas samteņu galviņas. Šo projektu izveidoja 8. klases skolēni. Savukārt 9. klases skolēni, attēlojot deviņu pirmo Eiropas Savienību valstu karogus, ziedus sakārtoja ekspozīcijā «ES dārzā». Izstādēs veidotāji izmantoja dažādas puķes, ogas, dārzeņus, augļus, sēnes un pat nezāles.

Izstāde vienlaikus bija arī kā mācību stunda, kas notika ārpus kabinetiem. Ziedu valodā skolēni apguva vēsturi par valstīm pirms iestāšanās ES, ģeogrāfiju, izpētīt valstu karogus, vizuālo mākslu, zīmējot ziedu kompozīcijas, bioloģiju, pētīt augu daudzveidību un krāšņumu.

Savu sajūsmu par Salas pamatskolas audzēkņu neparasto veiktajiem Eiropas Savienībai pārdarītiem skolēni, skolotāji, vecāki un pat nejausi garāmgājēji. L.Rancāne

ŠODIEN — REFERENDUMS

Savu nākotni es saistu ar Eiropas Savienību

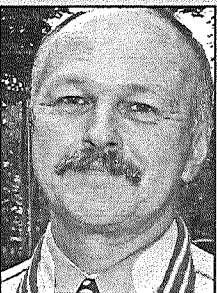

ARVIDS SOLDANS, rajona padomes priekšsēdētājs:

— Es šodien balsoju par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā. Nevaru iedomāties Latviju izolācijā no citām Eiropas valstīm, vēl jo vairāk, bez Lietuvas un Igaunija, kuras ir teikušas «jā» Eiropas Savienībai.

Uz lietām skatos reāli un nedomāju, ka jau nākamajā dienā vai pirmajā gadā pēc iestāšanās mūsu dzīvē kaut kas ļoti būtiski izmainīsies. Iespējams, ka mūsu jaunie un izglītotie ļaudis sākamā izvēlēties dzīvi un darbu ārpus Latvijas, iespējams, ka mūs neapmierinās viena vai otra lieta. Kaut ko mazāk būtisku droši vien nāksies arī zaudēt. Un tomēr pašreizējā situācijā mums nav citas iespējas, kā stāties ES. Ticu, ka pēc pāris gadiem mūsu pašu valsts labklājības līmenis ar Eiropas Savienības atbalstu būs tik augsts, ka jaunieši nedosies prom laimes meklējumos.

Būs grūti. Bet mēs visi, — lauksaimnieki, uzņēmēji, intelīgences esam stipri cilvēki un ar savām rokām gan jau izcīnīsim savu vietu zem saules.

JURIS URTĀNS, SIA «Lāzers» īpašnieks:

— Laikam pareizāk būtu teikt, ka ar Eiropas Savienību es saistu savu bērnu nākotni, viņu iespējas un cerības. Es balsoju par Latvijas pievienošanās ES un uz to skatos optimistiski. Iespējams, ka tas saistīsies ar daudzām problēmām, parādīsies arī negatīvismi un nebūs tik rožaini, kā tas šķiet patlaban. Bet cita ceļa un citas izvēles Latvijai patlaban nav. Tas saistīts ar Latvijas neprognozējamu nākotni attiecībā pret Austrumu kaimiņu neiestāšanās gadījumā.

ELITA JERMOLAJEVA, rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja, grupas «Team Europe – Latvija» lektore:

— Uzskatu, ka Eiropas Savienība mums piedāvā iespējas. No mums pašiem atkarīgs, kā mēs tās varēsim izmantot. No ES varēs saņemt finansējumu, kas būs iespējams, izstrādājot projektus. To varēs saņemt gan pašvaldības, gan uzņēmēji, gan nevalstiskās organizācijas, tātad visdažādākās sfēras un nozares.

Tiem speciālistiem, kuriem ir pietiekami labas zināšanas, paveras arī plašākas darba iespējas. Nevajag baidīties no tā, ka nu visi speciālisti aizbrauks prom. Viņi drīzāk varētu aizbraukt prom tādā gadījumā, ja Latvija neiestātos ES. No ministriju darbiniekiem, augstskolu mācībspēkiem un citiem cilvēkiem, kas ir augstas kvalifikācijas speciālisti, esmu dzirdējusi, ka viņi ļoti nopietni gatavojas pamest valsti, ja Latvija paliks ārpus Eiropas Savienības.

Protams, tas darbs, kas mums stāv priekšā finansējumu saņemšanā, ieviešanā, uzņēmējiem — uzņēmumu pārkārtošanā, ir ļoti liels un grūts. Bet es esmu cieši pārliecināta par to, ka mēs protam strādāt, jo arī līdz šim esam sūri un grūti strādājuši. Runājot par valsts kopējo attīstību, liekas, ka zemākais un kritiskākais punkts jau ir pārvarēts, un mēs ļoti lēnām sākam virzīties uz augšu. Šajā procesā Eiropas Savienība var palīdzēt ļoti daudz. Jā, arī mums pašiem būs jāmācās un jāstrādā vēl vairāk. Bet atkarīgu vēlreiz, tās ir Eiropas Savienības dotās iespējas un ļoti ceru, ka mēs tās izmantosim. Es balsoju par Latviju Eiropas Savienībā.

L.Rancāne
Foto: L.Rancāne

DISKUSIJA «Pēckara kultūras mantojums»

Diskusija notika Eiropas kultūras mantojuma dienas ietvaros

● Augusts Milts, Inese Stūre un Ināra Batarāga vada diskusija Eiropas kultūras mantojuma dienā. Foto: L.Rancāne

Pasākumu atbalstīja Latvijas Kultūrkapitāla fonds un Preiļu rajona padome.

Diskusiju vadīja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas inspektore Preiļu rajonā Inese Stūre.

Saglabājās vispārcilvēciskais

AUGUSTS MILTS, profesors

Kas slēpjas aiz tik sarežģīta jēdziena kā kultūra? Jēdziens «kultūra» ir cēlies no vārda «apstrāde» tulkojumā. Ir divu veidu apstrādes. Viena ir lauku apstrāde, agrārā kultūra, un šis jēdziens vēlāk izveidojies kā materiālā kultūra, attiecas uz materiālo pasauli, kas mūs iekļauj. Otrs veids ir dvēseles kultūra, citiem vārdiem sakot, kā mēs apstrādājam dvēseli, kā ietekmējam garu. Tā ir garīgā kultūra. Garīgās un materiālās kultūras mijiedarbība ir ļoti nopietna lieta. Plašākā raksturojumā kultūra ir viss, kas nav dabas dots, viss, ko cilvēks pats radījis.

Mani kaitina, kad, runājot par Eiropas Savienību, jādzird, — ko viņi mums dos? Bet ko mēs dosim? Un kādi ir mūsu pienākumi? Nenoliedzami, ka iestāšanās gadījumā latīņa tiek pacelta augstāk. Mums jāpaceļ darba ražīgums, jābūt arī konkurētspējīgiem. Mani iepriecina, ka preiļiešiem ir savdabīgs pieminekļis sieram. Tas ir preiļiešu darba re-

zultāts. Šeit ražotais siers ir sasniegums, ko var parādīt Eiropai.

Kādu ietekmi pēckara periods atstājis uz mūsu zemi? Kā tas ietekmē mūsu ieešanu Eiropas Savienībā? Šim novērtējumam jāpieiet diferencēti. Mēs nevaram runāt, ka viss bijušais ir slikts un tā tālāk. Pirmkārt, bija oficiāla ideoloģija, kas tika sludināta, un oficiālās darbības virzieni. Otrkārt, sabiedriskā doma, uzskati, cilvēku attieksme pret to, kas tika sludināts un kas tika veikts. Starp šīm divām pieejām visu laiku valdīja sava veida konfrontācija, sadursme. Oficiāli tika sludināts ateisms, bet ticība, sevišķi Latgalē, saglabājās. Oficiāli tika sludināts jaunais cilvēks un jaunā, šķiriskā morāle, ka vienai šķirai jāiznīcina otra šķira, ka morāli tikumisks cilvēks ir tas, kas ceļ komunismu, šo utopisko valsti, taču saglabājās vispārcilvēciskās morālās vērtības.

Totalitārā sistēma Latvijā pastāvēja 50 gadus, divu paaudžu laiku. Ir zinātniski pierādīta teorija, ka neatgriezeniskas sekas var rasties tad, kad noteikta sistēma iedarbojas uz trim paaudzēm. Tas vērojams Krievijā, bez tam šajā valstī demokrātiska sistēma ne-

pastāvēja arī carisma laikā. Ja vecmammās un vectēvi nav piedzīvojuši citu sistēmu, tad viņiem nav arī citas pieredzes, ko nodot mazbērniem. Latvijā, par laimi, tā notika, jo vecākā paaudze bija liecinieki dzīvei citā iekārtā.

Otrā Pasaules kara laikā nacisti iznīcināja daudz mazāk cilvēku, nekā padomju sistēma savējo. Bija spēkā rikožums katru gadu nošaut piecus procentus no noteiktās ievietotajiem politiskajiem ieslodzītajiem. Cilvēks totalitārā režīma laikā nebija vērtība.

Eiropas Savienība virzās uz jaunu globālismu, uz tikumisko globālismu. Tikumiski morālais globālisms nozīmē cīņu pret negatīvām parādībām. Eiropa patlaban virzās uz daudz stingrākiem noteikumiem nekā bija līdz šim. Nākotnē paredzēti daudz stingrāki pasākumi, un viens no tādiem ir ES izskaust tās parādības, kas kaitē veselībai — smēķēšanu, pārmērīgu dzeršanu, narkotisko vielu lietošanu. Mums vienam pašam to nebūs iespējams izdarīt. Ja mēs neiestājamies ES, kur šī latīņa ir daudz augstāka, mēs varam pievienoties arī tiem, kam tā ir daudz zemāka par mums, un kur prasības var pazemināties. Ja mēs gribēsim palikt vieni paši, mums milzīgos apmēros brāzīsies virsū amorāla biznesa firmas. Esmu iepazinis pētījumu par šādām amorāla biznesa firmām. Piemēram, par bērnu izvešanu uz ārzemēm milzīgos apmēros. No viņiem ceturtdaļa tiek izmantota kā iekšējo orgānu donori — dzīvu

siržu, aknu pārstādīšanai. Izturēt amorālā biznesa, narkotiku biznesa spiedienu mums vienam būs ārkārtīgi grūti.

Pēc piecpadsmit gadiem pasaulē veidosies lielas apvienības: viena Amerikas valstu, otra — Eiropas Savienības valstu, trešā Ķīnas, ceturtda veidosies ap Indiju. Krievija gudro, kam pieslieties, un satraucas, vai ar Ķīnu neizveidosies tādas attiecības, kādas Latvijai savulaik izveidojās ar Krieviju. Un vai ķīnieši nepieprasīs tādas valodu politikas ievērošanu, kā patlaban krievi prasa latviešiem.

Pagātni negribu saukt par greizu

AINA PASTORE, rajona padomes izpilddirektore

Lielākā daļa no šeit klātesošajiem esam padomju laika cilvēki. Negribu teikt, ka mana pagātne ir bijusi galīgi greiza. Tas bija laiks, kad visi varējām iegūt izglītību, neatkarīgi no savas pārticības. Mēs saņēmām bezmaksas veselības aprūpi. Jā, tas bija vienas partijas ideoloģijas laiks, kad mūti īpaši neviens nevarēja virināt. Bet klusība tāpat svinējām Ziemassvētkus, Līgo, Lieldienas. Stājoties partijā, neviens man netika prasījis, vai es ticu Dievam, vai tavā ģimenē tic. Jā, augstskolā mācīja ateismu, kārtojām eksāmenus, bet viena lieta bija tā, ko

uzlikām uz delnas, bet otra, ko glabājām sirdī. Neviens cilvēks nav tāds, kurš visu savu iekšējās būtību ir uzlicis pasniegšanai citu cilvēku acīm.

Jā, tas bija laiks, kad ražojām un slaucām «vairāk nekā pērn». Deva medaļas un vairāk apbalvoja nekā tas ir šodien. Bet šodien mēs ļoti maz cilvēkiem pateicamies par darbu. Jā, mēs visi dzīvojam pēc komunisma cēlāju morāles kodeksa. Bet, ja ieskatāmies šajā kodeksā, tajā nekā slihta nav. Un daudzi tagad uzskata, ka tas ir gandrīz Bībeles skatījums. Šodien šis morāles principu nav. Sabiedrība ir ļoti sašķēlusies. Pašreizējās negācijas vairāk ir atnesusi šodien pastāvošā demokrātija, Eiropa, pasaule, ienākot pie mums ar narkotikām, spēļu automātiem, ar izvirtību, ar seksu, ar visatļautību, ko mums, skolēniem, skolā gan nemācīja.

Pēckara laiks ir arī skolu būvēšanas laiks, uzņēmumu tapšanas laiks. Šodien jārunā par skolu slēgšanu. Bet cilvēkus, kurus satieku no padomijas laika, varu vērtēt kā ļoti atbildīgus cilvēkus, kas savu sirdi atdevuši Preiļiem, Latgalei, Latvijai.

Pretī pazemībai

INĀRA BATARĀGA, rajona galvenās bibliotēkas direktore

Nesen darba komandējumā devos braucienā uz Baltkrieviju un Ukrainu. Pirms tam man tika teikts, — tas būs brauciens uz pa-

tagadnes un nākotnes cilvēkiem Preiļu rajonā»

zemību. Jā, es ieraudzīju trīs paudzes, kas jau dzīvojušas padomju iekārtā, es patiešām jutos kā atgriezies pagātnē. Es vairs negribu nonākt pagātnē.

Kas attiecas uz kultūras pieminekļiem, kā varēja notikt, ka Aglonas bazilikai blakus tika ierīkots traktor un ekskavatoru parks, kas uz avotu novadīja savus notekūdeņus un eļļas. Aizvienreizējā dabas pieminekļa – Preiļu parka tika izveidota līdzīga iestāde, no kuras ķīmiski piesārņoti ūdeņi ieklūda parka upītē. Līdzīga situācija izveidojās citos parkos. Jau tad bija skaidrs, ka iekārtā kaut kas nav kārtībā ar vērtību skalām. Un arī tās ēkas, būves, kas tika uzceltas padomju gados, neiepriecina cilvēka acis. Tas attiecas pat uz toreiz tapušajiem pieminekļiem un daudzām citām lietām. Tas viss ir pelēks un neizteiksmīgs. No tā mēs varam izdarīt secinājumus un novērtēt, kādi mēs būtībā bijām viņi kopā. Vienveidīgi, neizteiksmīgi.

Arī tajos laikos alkoholisms sita augstu vilni. Neatceros nevienu oficiālu sarīkojumu, kurā būtu iztikts bez alkohola. Daudzi, kas tagad aiziet viņsaulē dzeršanas pēc, par alkoholiķiem kļuva padomju gados, jo alkohols bija ciņā visās iespējamās vietās. Ģimene netika uzskatīta par vērtību, jo uz šiem pasākumiem tika atsevišķi aicināti vīri un atsevišķi – sievietes. Paskatieties, kas notiek ārzemēs, piemēram, Vācijā. Ja ģimene dodas ceļojumā, tad līdzīgi ir visi tās locekļi un treileris ar atpūtai un sadzīvei nepieciešamām lietām. Mūsu ģimenes ceļojumos dodas pa vienam.

Pagātnes mantojumā esam saņēmuši lielu mūsu sabiedrības daļu, kas ir slima, un jādama, kā šiem cilvēkiem palīdzēt, jo ar viņiem mums būs jāsadzīvo.

Kas attiecas uz jaunatni, tā mums ir brīnišķīga. Bet vismaz esei no tās ir ļoti grūti, jo viņi mājnieki vēl dzīvo pa daļai pagātnē un mājās nākas mācīt vecākus.

Pasākumi bez jēgas

AUGUSTS MILTS

Jāņem vērā, ka mēs dzīvojam sistēmā, kas bija balstīta uz vienādības un vienlīdzības pamata. Tai nebija raksturīga iekšēja aktivitāte. Bija izdarīti aprēķini par cilvēka laika pavadīšanu padomju sistēmā, un to vislabāk raksturo teiciens «rindā dzimu, rindā augu, rindā mūžu nodzīvoju». Aprēķināts, ka rindās un visādos pasākumos, kuriem nebija jēgas, padomju laikā cilvēks pavadīja vairāk laika nekā darbā. Rindās bija arī veselības aizsardzības sistēmas uzņēmumos.

Attiecībā uz būvēšanu padomju gados. Galvenokārt tās bija nekvalitatīvas mājas. Šajā ziņā patlaban ir pamats vislielākajām bažām, jo dzīvojamo māju mūžs bija paredzēts 20 – 30 gadiem, uzskatot, ka pēc tam varēs pāriet uz labākiem dzīvokļiem. Ilgāku laiku kalpojot, šīs ēkas var sabrukt, tās ir kļuvas draudošas. Arzempju speciālisti savukārt uzskata, ka padomju laikos celto rūpnīcu korpusi nav atjaunojami un izmantotami, ka ekonomiskāk ir visu nojaukt un būvēt no jauna, jo tie nav konkurētspējīgi, tajos nav iespējams celt darba ražīgumu.

Runājot par darba tikumu, jāatceras, ka kolhozu pirmajos gados par darba dienu maksāja 12 kaņepikas un vēl mazāk. Varēja novērot, kā cilvēkos kolhoza darbā sāk veidoties vēlme slaistīties. Darba tikums zuda, jo par padarīto nebija iespējams saņemt normālu atalgojumu. Tajā pašā laikā ar haltūrām varēja nopelnīt labāk. Cilvēki arī iemācījās šādu attieksmi pret darbu un tagad tā daudziem nāk līdzī kā nepatīkams pagātnes mantojums.

Sajos 13 gados esam pārdzīvojuši to, kas citiem vēl stāv priekšā. Nenoliedzama ir objektīvā virzība no agrārās sabiedrības uz industriālo. Eiropa šo posmu ir pārgājusi un tagad virzās uz informatīvo sabiedrību, kas ir principiāli jauna sabiedrība.

Jā, arī man ļeņingradieši un maskavieši savā laikā ir teikuši, cik daudz pie jums, baltiešiem, ir uzcelts, kādi sasniegumi. Bet salīdzināsim, kāda trīsdesmito gadu beigās bija Somija, Norvēģija, Dānija un mēs, kas bijām viņu līmenī. Faktiski Somija bija pat nabazīgāka. Un salīdzināsim tagad, pēc nepārtrauktajiem uzvaras gājumiem un ņemat vērā, ka dzīvojam valstī, kura ir visbagātākā pasaulē. Kurā ir visi izrakteņi, visa Mendeļejeva sistēma, zelts un dimanti, kurā ir visauglīgākā zeme pasaulē. Un kā tas viss izmantots?

Baiļu pasaulē

ANNA RANCĀNE, dzejniece, žurnāliste

Dubultā morāle, vispārcilvēcisko, kristīgo vērtību noliegums, ideoloģijas pārspīlēšana personības veidošanā, atklātības un demokrātijas trūkums sabiedrībā, mēģinājumi falsificēt tautas vēsturi bija raksturīgi sabiedrībai pēckara periodā. Tautas apdraudēta izdzīvošana, sagandēta kultūra. It kā bija visi priekšnosacījumi, lai cilvēki dzīvotu šajā visticamākajā, visvienlīdzīgākajā sistēmā. Vienu no vissmagākajām ietekmēm uz cilvēkiem, pat uz paaudzēm, kuras to nepiedzīvoja, atklāja 1941. un 1949. gada deportācijas. Tās iedvesa ārkārtīgas bailes. Tās virmoja sabiedrību, un šīs bailes un šausmas bija tās, kas ietekmēja vienu daļu no kultūras un mākslas cilvēkiem, pamudinot viņus uz centieniem izkalpoties valdošās ideoloģijas priekšā. Tieši šo izdzīvošanas centieni dēļ šodien ir grūti viņus nosodīt.

Varbūt šīs bailes ir nākušas mums līdz un ir mūsu asinis? Varbūt tikai deviņdesmitajos gados dzimusi paaudze būs brīva no šīm neapzinātajām bailēm, ka pēkšņi kāds var atnākt, iznīcināt, pazemot.

Stalinisms un brežņevisms pārļauza latviešu rakstniecības mugurkaulu, vai arī piespieda to locīt un iemācīties piemēroties.

Un tomēr latviešu kultūra un māksla šodien kā līdzvērtīga var nostāties blakus lielo Eiropas valstu kultūrai. Dzeja, proza, kinomāksla, pārvarot niknu pretestību, kļuva par sabiedrības sirdsapziņu. Tai nācās meklēt jaunus izteiksmes veidus, lai starp rindīnām izteiktu to, ko «savējie sapratis».

Izdzīvojot tās pašas bailes, ko pārējā Latvija, Latgalei vēl nācās aizliegt savas latgaliskās saknes – valodu un identitāti. Latgaliešu rakstu valoda piedzīvoja kārtējo aizliegumu, arī publiska sazināša-

nās latgaliski oficiālajos pasākumos bija nepieļaujama. Par aizliegumu gan nekur neesmu atradusi rakstisku «ukazu», un man ir jāaizdomājas, ka varbūt atkal iedarbojās šīs bailes. Nevar apiet vienu īpaši spēcīgu pašsaglabāšanās veidu, kas netika varas atbalstīts, bet gan apkarots un nīdēts – reliģija un garīgā mūzika, kuras kopēji Latgalē bija draudžu ērgelnieki un vienkāršās lauku sievas, kas turpināja maija dziedājumus pie krucifiksiem, psalmu dziedāšanu par mirušajiem, kapusvētki, kas Eiropas kultūrā atzīstami par fenomenu. Latvijā kā savdabīga pretošanās kustība valdošajai ideoloģijai radās dzejas dienas, attīstījās folkloras kustība.

Kultūras attīstība Latvijā neapstājās arī padomju periodā. Taču atliek tikai minēt, kāda gan tā būtu, kādas virsotnes būtu sasniegtas, ja nebūtu šīs informācijas vakuums, ja nebūtu pazemojošo baiļu, cenzūras, ideoloģijas spiediena.

Ieejot Eiropas Savienībā, nebūs viegli, jo nekur pasaulē nekomerciālajai mākslai nav viegla izdzīvošana, jo tā nepakļaujas tirgus principiem. To var atbalstīt tikai pašu valsts un pašu valdība.

Kultūrai pēc pārpalikuma principa

ELVĪRA BROVACKA, rajona valsts kultūras inspektore

Glezniecība, teātris, dziesmu svētki, folkloras tradīcijas un citas kultūras sfēras tiešām ir ciņas arēna nacionālās identitātes un nācijas izdzīvošanai. Jau 1953. gadā rajonā radās pirmā etnogrāfiskās folkloras kopa, kas noturējās visu padomju laiku. Šajā laikā radās arī citi folkloras ansambļi, darbojās kori, deju kolektīvi. Gadsimtiem ilgā apspiestībā latvieši spējuši saglabāt savu valodu, savu kultūru.

Padomju laikā ļoti bieži notika oficiālas sanāksmes, kuras papildināja mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu uzstāšanās. Tas veicināja kolektīvu izaugsmi. Bet tas nu gan jāatzīst, ka tāpat kā padomju laikos, arī tagad, brīvās Latvijas laikā līdzekļus kultūras attīstībai valsts piešķir pēc pārpalikuma principa.

Dzirnavās bijām visi

ANDREJS AGLONIETIS, Aglonas bazilikas dekāns

Kontracepcija, aborti, aizsargāšanās līdzekļi, eitanāzija nav medicīna, bet tirdzniecības joma. Lielas firmas strādā ar mērķi pārliecināt, ka tas ir pareizi un nepieciešami, ka tas palīdzēs atrisināt bausdas problēmas. Tāpat arī viss, kas saistīts ar narkotikām, alkoholu, pornogrāfiju, ir bizness. Dabā viss virzīts uz auglību, uz atdzimšanu. Visas tautas izsenis ir pazinušas auglības dievietes. Mūsdienu cilvēku sabiedrībā tas vairs nav moderni. Bet modernas kļūst seksuālās minoritātes. Vai tad patoloģija pieņemama par normu? Kāpēc tas ir jāpropagandē?

Arī alkoholisms ir novirze no normas. Reizēm saka – kulturāla dzeršana. Tātad arī kulturāla bēr-

nu nokaušana. Tā ir nāves kultūra.

Ir vajadzīga pagātnes izvērtēšana un šķīstīšanās. Nomazgāšanās. Kaut kam ir jāpavelk svītra, lai sāktu jaunu dienu.

Padomju laikos nekas nenotika bez partijas ziņas, vai tie bija pasākumi Silajāņu keramikai, vai uzstāšanās kultūras dekādē Maskavā, vai Rīgā. Tas viss bija darīts valdošās ideoloģijas interesēs un ar tās atbalstu. Arī nacionālā politika mazajām valstiņām bija partijas interesēs. Jā, dzīvot vajadzēja, un tas mums varbūt palīdzēja, bet beidzot tam visam ir jāpavelk svītra. Kā mēdz teikt, dzirnavās bijām visi, tagad visiem jānopurinās, jo visi balti. Nevajag sevi nicināt, ka bijām tādi. Viena lieta loma, bet otra, kas to lomu pilda. Jānožēlo nevis pati loma, bet to, kā kurš šo lomu spēlēja.

Kino katras ideoloģijas interesēm

JĀNIS ZARĀNS, individuālā uzņēmuma «Sīzets» īpašnieks

Kino tika izgudrots pirms 107 gadiem, un šajā jomā nekas nav mainījies, jo katra vara centusies šo mākslu izmantot savas ideoloģijas interesēs.

Veci cilvēki tagad stāsta leģendas, kā kino brauca pa laukiem, kā notika filmu demonstrēšana. Kādreiz kinomehāniķi ieradās tālākajos lauku nostūros ar savu pārvietojamo elektroenerģijas ražošanas agregātu, kas deva iespēju ne tikai skatīties kino, bet arī kādu laiku pēc tam apgaismot deju zāli. Viss ciems gatavojās notikumam, kad atbrauks kino.

Reperuārs padomju laikos sastāvēja galvenokārt no padomju iekārtu slavinošām filmām, ar retiem izņēmumiem, kad bija skatāmas citu valstu filmas. Bija noteikts, cik kapitālistisko (astotoņu) un cik – sociālistisko valstu (divdesmit) filmu gadā demonstrēt.

Šajā laikā attīstījās latviešu kino. J. Streiča «Limuzīns Jāņu nakts krāsā» kļuvis par latviešu nacionālo filmu. Neskatoties uz lielo cenzūru, Jāņa Streiča filmas veido latviešu filmu zelta fondu.

Preiļos ļoti attīstīts bija kinoamatierisms. Vietējie kinoamatieri iemūžināja dažādus notikumus. Gadījās, ka partijas darboni sacēla lielu jezzu un aizliedza izrādīt amatierfilmiņu par to, kā ļaudis dzīvo Līvānos, — darbs, dzīvokļu trūkums. No šodienas viedokļa šajā filmā nekā šokējoša nav, un šī attieksme parāda, cik ļoti izskaistināta dzīve bija jārāda.

Laiks ar rozā maliņu jāvērtē jaunajiem

ANNA RANCĀNE

Laiks bija interesants, daudzšķautnains, un tam vajadzīgs bezkaislīgs izvērtējums. Tas būtu jādara nākošajai paaudzei. Tiem, kas šajā laikā dzīvojuši, šis laiks vienmēr būs ar rozāinu maliņu, jo tas bija viņu bērnības un jaunības laiks. Tas bija laiks, kad bija lēta desa, viegla maize, bet dzīvot vajadzēja tā, ka domā vienu, bet runā otru. Kaut nekad vairs šīs dubultmorāles laiks nebūtu jāpiedzīvo.

Ainava mākslīgi izmainīta

HELĒNA DEKANTE, arhitekte

Vēsturiski lauku ainava bija veidojusies ap baznīcu, uz kuru veda ceļi no visām pusēm. Apbūve notika gar šiem ceļiem, ēku izvietojumu iekārtojot tā, lai no ceļa pret tām pavērtos estētisks skats. Padomju laikā mākslīgi tika veidoti jauni centri un jauni ceļi, ko sekmeja arī kolhozu apvienošana. Cilvēku dzīves vietas tika būvētas tuvumā fermām un darbnīcām, kur cilvēkiem bija darbs. Ceļi tika virzīti prom no baznīcām un esošajiem centriem. Bija arī tāda tendence ceļus ierīkot apkārt apdzīvotām vietām, un tāpēc tagad šādā mākslīgi veidotā ainavā ciemati vai mājas atklājas no sētas, no nepievilcīgās puses.

Valdošā vara neļāva atgriezties īpašniekiem tajās mājās, no kurām tie bija izvesti. Dabiski izvietotās viensētas aizgāja bojā. Neatgriezeniski lauku ainavu ietekmēja arī meliorācija.

Kultūrainava Latvijā padomju laikā ir kardināli mainīta.

Zemes masīvs – svēta lieta

VITA PATMALNIECE, Valsts zemes dienesta Preiļu mērniecības daļas vadītāja

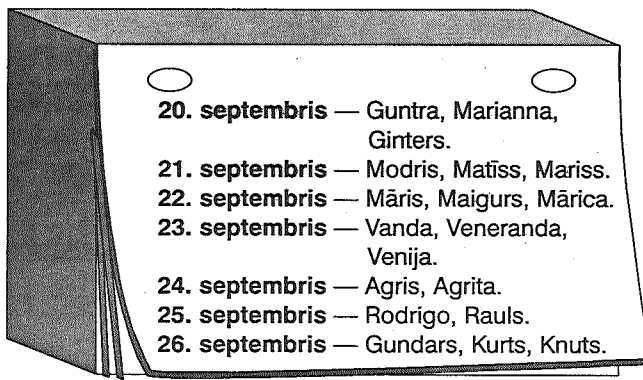
Mums tika mācīts, — ja uz ciematam tiktu pārcelti 140 000 viensētu, kas atrodas ārpus perspektīvo ciematu robežām, uz viensētu aizņemto platību un piebraucamo ceļu rēķina būtu iespējams papildus apgūt vairāk par 50 000 hektāru zemes. Viensētas, ganības, ceļi, sakaru līnijas sadrumstalo zemes masīvus, bet masīvs padomju laikā bija svēta lieta. Tam vajadzēja būt pēc iespējas lielākam, bez starpgabaliem, un viensētas šim lietām traucēja.

Paralēli ciematu veidošanas procesam lauku ainavas izmaiņāšanu savu artavu ielika arī meliorācija. Protams, tā bija vajadzīga, diemžēl pārspīlējumi labus augļus nenes. Traucēja mazās upītes, kas tika iztaisnotas un pārvērstas par novadgrāvjiem. Ar saknēm tika izrauti augļu dārzi, birtālas, cilvēki pārvietoti uz ciematiem. Nekādas arhitektūras sēdevrus tajos gan neizdodas ieraudzīt. Tomēr vismaz vairākos ciematos plānotāji bija ļoti speciālisti un tika ievērots teritorijas zonējums – rūpnieciskā zona, dzīvojamā, centrs. Bet ir vietas, kur tas nav ievērots, piemēram, Aglonas ciematā, kur bazilikas tuvumā veikta neiederīga apbūve, postot ainavu.

Latvijas lauku ainavu negatīvi ietekmēja arī zemes reforma, kas notika jau pēcpadomju laikā. Lietuvā zemi nedeva katram, kurš to gribēja, bet bija jāpierāda spējas to apstrādāt.

Tēmu starplaikos uzstājās latgaliešu tautas mūzikas atskaņotāja Bīrta Ozoliņa. Bija skatāma izstāde «Pēckara kultūras mantojums Preiļu rajonā», kas sagatavota, izmantojot Preiļu rajona galvenās bibliotēkas krājumā esošo periodisko izdevumu, galvenokārt «Novadnieka» publikācijas.

(Diskusijas atreferējums ievērojami saīsināts)
Sagatavoja L.Rancāne

Audz laimīgs, mazais!

Daugavpils rajona iedzīvotājas **Santas Kalvānes** dēliņš piedzima 17. septembrī. Savam trešajam bērnam māmiņa izvēlējās vārdu Jēkabs. Mājās brālīti gaidīja astoņgadīgā Zane un piecgadīgais Armands. Kamēr mamma bija slimnīcā, bērnus pieskatīja vecvecmāmiņa Eleonora un vecvectētiņš Pēteris. Bet vecmāmiņa Olga, kurai Jēkabiņš ir trešais mazbērns, strādā un tāpēc mazbērniem var vēltīt tikai vakara stundas. Santa strādā Kalupes aprūpes centrā. Preiļu dzemdību nodaļu viņa izvēlējās tādēļ, ka šeit pasaulē nākuši arī vecākie bērni, un viņai par medicīnisko personālu palikuši labi iespaidi. Santa sirsnīgu paldies teica vecmātei Katjai, ārstei Svetlanai Morozovai un pārējiem nodaļas darbiniekiem.

ANEKSDOTE

Vienai sievietei bija trīs meitas. Kad vecākā no viņām apprecējās un devās prom uz dzīvi pie vīra, māte palūdza, lai meita atsūta vēstuli par savu intīmo dzīvi. Pēc divām nedēļām atnāk vēstule, kurā rakstīts tikai viens vārds: «Nescafe».

Mamma sākamā neko nesaprata, bet pēc tam netiņām avīzē ieraudzīja «Nescafe» reklāmu: «Bauda līdz pēdējai pile!». Un ļoti nopriecējās par meitu.

Pēc tam apprecējās vidējā meita, kurai mamma palūdza tieši to pašu. Pēc nedēļas atnāk vēstule no meitas «Benson&Hedges».

Mamma sāka visās avīzēs meklēt minēto cigarešu reklāmu. Drīz viņa atrada tekstu: «Extra Long, King Size» un atkal priecējās par meitas veiksmi.

Un beidzot pienāca kārtā precēties arī jaunākai meitai. Tikai pēc pāris mēnešiem māte saņēma vēstuli «British Airways».

Māte atrada avīzi ar aviokompānijas reklāmu un, izlasot tekstu, uzdēja samaņu: «Trīs reizes dienā, septiņas dienas nedēļā, visos virzienos!»

Sliktas pašsajūtas cēlonis – darbs pie datora

Pēdējo gadu laikā strauji pieaug datoru lietotāju skaits. Tādēļ cilvēki arvien vairāk laika pavada telpās un biežāk saskaras ar veselības traucējumiem, ko veicina darbs ar datoru.

Iespējamie veselības traucējumi cilvēkam, kas ikdienā strādā ar datoru:

Redzes diskomforts

Sūdzības: sausās acs sindroms (asarošana, graušanas vai svešķermeņa sajūta acīs); pārējošas redzes asuma pārmaiņas; acu nogurums vai apsārtums u.c.

Iespējamie cēloņi: netīrs, puteklains monitors vai tā filtrs, sliktas attēla kontrasts; nepiemērots apgaismojums (pārāk liels vai pārāk mazs); atspīdumi un apzibinājumi (nepareizi novietots vai neregulēts ekrāns vai gaismas ķermenis); nepārbaudīta redze vai nepareizi izvēlētas brilles; pārāk ilgs darba laiks; nepareizi attālums no acīm līdz ekrānam, dokumentu turētājam un tastatūrai; zems gaisa mitrums telpā; puteklaina, nepietiekami uzkopta telpa.

Sāpes sprandā

Iespējamie iemesli: monitors novietots par augstu; krēsls atrodas pārāk tuvu vai pārāk zemu; intensīvas datu ievadīšanas laikā netiek izmantots vai nepareizi novietots datu turētājs; pārāk ilgs darba laiks, nepiemērots apgaismojums; nepārbaudīta redze vai nepareizi izvēlētas brilles.

Sāpes plecos

Iespējamie iemesli: pārāk augsta darba virsma ar tastatūru un peli; pele novietota par tālu (sānis) no tastatūras; roku balsti

20. septembris — Guntra, Marianna, Ginters.
21. septembris — Modris, Matiss, Mariss.
22. septembris — Māris, Maigurs, Mārica.
23. septembris — Vanda, Veneranda, Venija.
24. septembris — Agris, Agrita.
25. septembris — Rodrigo, Rauls.
26. septembris — Gundars, Kurts, Knuts.

novietoti par augstu, par tālu vai tuvu; pārāk ilgs darba laiks bez atpūtas.

Sāpes jostas — krustu rajonā

Iespējamie iemesli: nav muguras atbalsta vai tas ir nepietiekams; pārāk augsta darba krēsls; pārāk zema darba virsma; nepietiekama telpa kājām zem darba virsmas; pārāk ilgs darba laiks.

Sāpes apakšdelmā

Iespējamie iemesli: pārāk augsta darba virsma; asas darba virsmas malas; apakšdelmu atbalsts nav pietiekams; ilgstošs darbs.

Sāpes plaukstas pamatnes locītavās

Iespējamie iemesli: vienvēidīgas kustības plaukstas pamatnes un pirkstu locītavās (darbs ar tastatūru un peli); pārāk liels leņķis starp darba virsmu un tastatūru, tāpēc veidojas fizioloģiski nepareizs plaukstas pamata stāvoklis; nepietiekams plaukstas pamata atbalsts; pārāk ilgs darba laiks.

Sāpes, tirpšanas sajūta apakšstilbos

Iespējamie iemesli: ilgstoša sēdēšana, pārāk zema darba virsma; pārāk dziļš sēdekļis; sēdekļa priekšējā mala nav noapaļota; pārāk augsts sēdekļis, nav izmantots kāju paliktņi, ilgstoša sēdēšana ar sakrustotām kājām, pārāk maz vietas kājām zem darba galda virsmas.

Izmantots Eiropas Darba drošības un Veselības aģentūras pētījums

SLUDINĀJUMI

**Pērk lapu koku cirsmas.
Tūlītēja samaksa.
Mob. tel. 9429743.**

**SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja. +12%, +18%
Tāl. 9121830, 6499013, 54-74809.**

Apgāds Zvaigzne ABC IZSLUDINA KONKURSU uz informācijas centra vadītāja vietu Zvaigznes grāmatnīcā Preiļos.

PRASĪBAS:

- * augstākā pedagogiskā vai humanitārā izgl.
 - * pedagogiskā darba pieredze,
 - * prasme strādāt ar datoru,
 - * spēja patstāvīgi organizēt darbu,
 - * precizitāte, komunikabilitāte.
- CV līdz 3. oktobrim sūtīt: K.Valdemāra iela 6, Rīga, LV-1010. Fakss 7508798, e-pasts: info@zvaigzne.lv

**SIA «Kārlis Viens» iepērk jaunlopus,
liellopus, aitas kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).
Formē subsīdijas.
Tāl. 9439739, 6468887.**

**Rīgas piena kombināts AICINA
iespējamos piena piegādātājus 23.
septembrī plkst. 11.00 uz tikšanos
Riebiņos, p.s. «Turība»
administratīvajā ēkā.**

**PĒRK lauksaimniecībā
izmantojamu zemi, arī zemes
gabalus pie upēm un ezeriem.
Tāl. 6359239.**

**RŪDENS CENAS!
SIA «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19
(Ubagļi pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā ziedru granīta pieminekļus,
apmales un melnās betona apmales.
Pasūtīt pieminekli no Ls 80 —
melnā betona apmale pa brīvu!
Līvānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS!
Tāl. 6469426, 53 41555 pēc 20.**

HOROSKOPS NEDĒĻAI (22.09. - 28.09.)

Auns. Jūs saistīs izpriecās un izklāides, varat zaudēt jebkādu interesi par darbu un saviem pienākumiem. Jums piemītis šarms, un jūs baudīsit līdzilvēku atzinību. Var gadīties maksāt par savām vecajām kļūdām. Jums nāksies iepazīt savu partneri no jauna vai arī no pavisam citas puses.

Vērsis. Jums gaidāms enerģijas pieplūdums. Šonedēļ jūs piemirsīsit par taupību, gribēsiet izšķērdēt sūri grūti nopelnīto naudu. Attiecībā, lai izdarītu izšķirošo gājienu, nogādiet vispiemērotāko mirkli, steiga var visu sabojāt. Esiet jūtīgs un emocionāls, mīļiet bez nosacījumiem.

Dvīņi. Iespējami sarežģījumi darbā, ko izraisīs jūsu bezkompromisu gājieni. Mēģiniet būt nepanākami un neleciet acis priekšniekam. Varat saņemt svarīgu informāciju, kura līdz šim jums nav bijusi pieejama. Kāds draugs palīdzēs jums savlaicīgi novērst problēmas attiecībā ar kolēģiem, gan arī ar savu otro pusīti.

Vēzis. Daudzi aptvers, ka sliktāk nevar būt un ka ir pienācis laiks sākt mainīties. Šonedēļ iesāktajiem darbiem būs tālejošs un pozitīvs rezultāts. Analizējiet savas attiecības ar partneri. Jūs gribēsiet būt uzmanības centrā, lieliski pratīsiet izklaidēt viesus un draugus.

Lauva. Bieži vajadzēs likt lietā savas radošās spējas, lai pārliecinātu līdzilvēkus par savu ideju pareizību un neatkārtamību. Izvairieties no nevajadzīgiem kontaktiem ar dumjiem vai agresīviem cilvēkiem. Radīsies iemesls lepoties ar kādu ģimenes locekli.

Jaunava. Jūs ļoti jutīsieties ikvienā vietā un pratīsiet saprasties ar jebkuru cilvēku. Saņemsiet jaunus darba piedāvājumus. Mīlas attiecībās būsiet neatkārtājama. Iespējama iepazīšanās, kas solās būt daudzsoļa.

Svari. Daudz darba, kas beidzot sāks dot acimredzamus rezultātus. Uzmanieties no ieslīgšanas rutīnā. Esiet uzmanīgs privātbiznesā. Būsiet izteikti individuālists. Viss būs kārtībā, ja partneris jūs nemēģinās ierobežot.

Skorpions. Jums nāksies daudz pielāgoties un daudz ko paturēt sevī. Kāds slepens pretinieks tiks jums ceļā šķēršļus. Kompromisi noderēs, lai veidotu harmoniskas attiecības ģimenē. Bez tuvinieku atbalsta jutīsieties pilnīgi bezspēcīgi.

Strēlnieks. Strīdi vai slepenas, neatrisinātas problēmas var beigties ar darbvietas maiņu. Jums būs nepieciešams līdzilvēku atbalsts. Vairāk domājiet par dzīves praktisko pusi, savās vēlmēs esiet piezemētāks. Jaunās attiecības var izvērsties savādāk, nekā cerējāt.

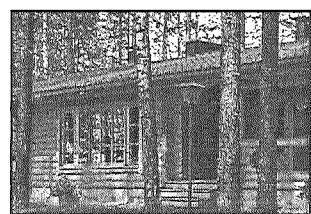
Mežazīs. Darba lietas veiksies, jo jums būs viegla pieeja, neko lieki nesarežģīsiet. Cilvēkiem jūs patiksiet, un cilvēki labprāt jums palīdzēs. Jūsu sirdi pildīs maigas jūtas, būsiet izteikti rūpīgs un uzmanīgs, pratīsiet nolasīt visas vēlēšanās jau no acu skatiņa.

Ūdensvīrs. Jūsu dzīve var būt saistīta ar kādu noslēpumu vai slepenu rīcību. Izjūties nepieciešamību paplašināt savu ietekmi. Jūs saistīs viss neparastais un neikdienišķais. Mīlas attiecībās jums izdosies atbrīvoties no kāda kompleksa vai pārvarēt savus vai partnera aizspriedumus.

Zivis. Tieši jūsu profesionālā pieredze padarīs jūs kolēģu acīs par autoritāti. Jūsu karjera var saskarties ar grūtībām, ja būsiet par sevi sliktās domās. Varat iemīļoties kādā ar jūsu darbu saistītā cilvēkā. Lieliskas būs attiecības ar tuviniekiem, tie būs kopā ar jums jebkurā situācijā.

Aicinām piedalīties «Novadnieka» konkursā «LIELAIS ĶĪPIS».

● Konkursa noteikumi: iesūtīt aprakstus un fotogrāfijas par savām pirtīm, kā arī par jautriem vai skumjiem notikumiem, kas tajās risinājušies. Tāpat var iesūtīt

materiālus par pirts piederumiem un priekšmetiem – ķīpiem, lāvām, pirtslotām, krāsnīm, par to gatavotājiem, par pāršanās tradīcijām un ar to saistītiem ticējumiem. Konkursam var iesūtīt materiālus par savu pirti, vai arī par kaimiņa, radnieka vai paziņas

pirti, ja vien tas ar īpašnieku ir saskaņots.

Konkursam iesūtāmo darbu apjoms nav ierobežots. Jābūt norādītai sūtītāja adresei un ziņām par personu.

● Konkursa galvenā balva — «Lielaļķis» būs lieta, kas rotās

jūsu pirti un vēl bērnbērniem atgādinās par jūsu uzvaru pirtīm veiktajā konkursā.

● Darbi iesūtāmi līdz 2003. gada 1. oktobrim Brīvības ielā 14, Preiļos, LV-5301, vai pa elektronisko pastu: novadnieks@axel.lv.

Raiņa bulvāris iegūst jaunu veidolu Klāt rudens

Raiņa bulvārī, kas ir Preiļu skaistākā un atpazīstamākā iela, jūtamas nopietnas pārmaiņas. Pavasarī sāktie dižkoku sakopšanas un bīstamo koku novākšanas darbi turpinās, ielas kreisajā pusē nozāģēta otrā, brauktuvei tuvākā koku rinda, kas vēl nesen ēnaino, lapotnēm gandrīz nosegtu ielu padara svešādu. Pilnībā tiek noņemts ietves vecais, gadu desmitu gaitā nolietojies segums, drīzumā tur klās bruģi.

Šī gada 19. februārī novada domē tika pieņemts lēmums par darba grupas izveidošanu Raiņa bulvāra funkcionālās darbības, labiekārtošanas, apzaļošanas un piegulošās apbūves atjaunošanas priekšlikumu izstrādei. Tika izstrādāts projekts «Infrastrukturā sakārtošana Preiļu novadā – Preiļu pilsētas un Preiļu katoļu baznīcas alejas (Raiņa bulvāra) rekonstrukcija», ko atbalstīja Reģionālais fonds.

Par pārmaiņām sīkāk «Novadniekam» pastāstīja Preiļu novada domes arhitekts Nauris Piļāns.

— Šī gada pavasarī Salaspils botāniskā dārza speciālisti Andrejs Svilāns un Pēteris Evarts-Bunders Raiņa bulvāra alejā veica dendroloģisko inventarizāciju, kuras rezultātā tika doti ne tikai padomi, ko darīt ar katru no augošajiem kokiem, to skaitā vairākiem dižkokiem, bet arī sagatavoti ieteikumi bulvāra tālākai apsaimniekošanai. Balstoties uz inventarizācijas rezultātiem, tika apzāģēti vai arī pilnībā nozāģēti vairāki vecie koki. Pēc iespējas cenšies saglabāt dižkokus, piemēram, cetrzūburu liepa, kas aug pretī aptiekai, nozāģēta tikai daļēji, ar cerību, ka tā s jaunas atvases no *snaudošajiem* pumpuriem.

N.Piļāns atzina, visgrūtāk bijis aprast ar domu, ka pilnībā jānozāģē vidējā koku rinda, kas stādīta padomju gados. Taču vēsturiski bulvāra katrā pusē bijusi tikai viena liepu rinda, jauniestādītie kociņi ēnā izstīdzējuši, ir ar nepareizu, uz ielas vidu vērstu vainagu. Bez tam koku saknes bojājušas arī ietvi, kas pārsvarā bija klāta ar asfaltu. Ietve gājējiem sagādāja neērtības, tā bija tik šaura un izdrupusi, ka pa to nevarēja pārvietoties ne māmiņas ar bērnu ratiņiem, ne invalīdu rati.

Rekonstrukcijas projekts paredz jauna trotuāra izbūvi. Tas būs 1,8 metrus plats. Celtniecības darbus jau uzsākusi SIA «Būvteks», kas uzvarēja domes izsludinātajā cenu aptaujā. Ja laika apstākļi būs labvēlīgi, oktobra otrajā pusē ietves būvdarbi par 13 138 latiem būs galā. 10 000 latu būs Reģionālā fonda finansējums, bet pārējā summa tiks paredzēta novada domes nākamā gada budžetā no ceļu (ielu) fonda līdzekļiem.

Starp ietvi un ielas braucamo daļu tiks ierīkots zālājs, bet alejas vēsturiskajā koku rindā izzāģēto liepu vietā tiks iestādīti jauni kociņi. Vēl projektā paredzēta alejas labiekārtošanas elementu iegāde un uzstādīšana, būs soliņi atpūtai, atkritumu urnas.

N.Piļāns atzina, ka ir kāda problēma, kurai galīgais risinājums vēl nav skaidrs. Līdz šim pavasara šķīdoni un ilgstošos ziemas atkušņos ietvi pretī poliklīnikai

● Tā Raiņa bulvāris izskatījās pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados – pa vienai liepu rindai katrā pusē, bez asfalta un bez ietvēm. Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja arhīva.

● SIA «Preiļu saimnieks» strādnieki aizveda nozāģētos kokus, SIA «Būvteks» celtnieki jau sāk ietves būvdarbus. Nākamā pavasarī Raiņa bulvārī plauks jaunās liepiņas. Foto: M.Rukosujevs

bieži klāja ūdens, kas plūda pāri grāvim. Noskaidrots, ka Raiņa bulvārī nekad nav bijusi ierīkota lietuss ūdens atvades sistēma. Lai tādu ierīkotu, nepieciešami

ievērojami līdzekļi, tāpēc paredzēts ietves rekonstrukciju veikt tā, lai ūdens pāri neplūstu.

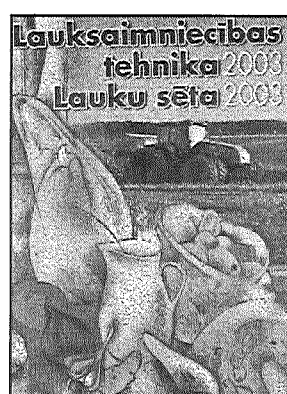
L.Kirillova

Kaut gan pie redakcijas žoga jau otro nedēļu zied pienenes — pavasara vēstneses — un Rīgā uzziēdējušas kastaņas, 23. septembrī pulksten 1.46 Latvijā sākas astronomiskais rudens, bet pulksteņa rādītāji, pārējot no vasaras laika, šogad par stundu atpakaļ būs jāgriež 26. oktobrī pulksten 4.

Aicina 12. starptautiskā izstāde Rāmavā

No 9. līdz 12. oktobrim izstāžu kompleksā «Rāmava» notiks divas lauksaimniecības izstādes — «Lauksaimniecības tehnika 2003» un «Lauku sēta 2003».

Izstādē «Lauksaimniecības tehnika 2003» būs aplūkojama jaunākā zemes apstrādes un mežizstādes tehnika, aprīkojums lopkopībai un enerģētiskās iekārtas. Varēsiet iegādāties rezerves daļas tehnikai, darba aizsardzības inventāru, darba apģērbus, kā arī lauksaimniecības un zivsaimniecības produkciju. Būs arī tehnikas demonstrējumi darbībā.

Izstādē «Lauku sēta 2003» varēsiet smelties idejas un praktiskus risinājumus lauku sētas projektēšanai, ierīkošanai, kā arī vecu lauku māju renovācijai, kopšanai un saglabāšanai, interjera ierīkošanai (mēbeles, interjera elementi), dārzu, ainavu veidošanai un kopšanai (stādāmais materiāls, dārza mēbeles, skulptūras, kamīni, žogi, diķi, baseini, strūklakas), aktīvās atpūtas zonas ierīkošanai. Firmas demonstrēs ceļu ierīkošanas un kopšanas aprīkojumu.

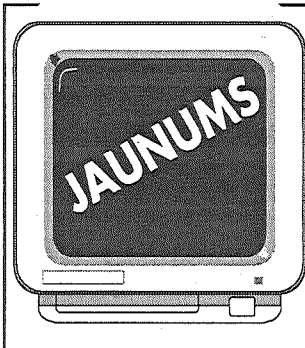
Izstāžu laikā paredzēta plaša semināru programma par ūdensapgādi un notekūdeņu attīrīšanu, augsnes apstrādi, bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanu laukos. Latvijas Tirdzotāju asociācija suminās miltu ražotāju un maizes cepēju uzvarētājus. Notiks tikšanās ar pārtikas lieltirgotājiem. Krāšņā ekspozīcijā būs aplūkojamas rudens veltes, eksotiski dārzeņi un mājdzīvnieki. Izstādes darba laiks no 10.00 līdz 17.00.

PADOMS

Kā ātrāk un pareizāk iztīrīt no apģērba sulu traipus?

Augļu un ogu sulu traipi jātīra ar karstu sālsūdeni vai karstu pienu. Traipa vietu šķīdumā iemērc uz 5-10 minūtēm, viegli paskalo un nospiež. Kad audums izžuvis, rūpīgi izskalo tīrā ūdenī un nospiež tīrā audumā. Sulu traipus nedrīkst tīrīt ar sārmainām vielām (ziepēm, sodu un ožamo spirtu), jo tās veicina traipa saistīšanos ar auduma šķiedrām.

REKLĀMAS, SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Vai ievērojāt?!
Visi privātsludinājumi, kas publicēti
«Novadniekā», no 3. septembra tiek uz
nedēļu

BEZ MAKSAS

ievietoti «Novadnieka» interneta mājas lapā

www.novadnieks.lv

Interesentu auditorija kļūst plašāka, bet informā-
cijas vide elastīgāka. **Izmantojiet šo iespēju!**

SALENIEKU PANSIONĀTS aicina
pieteikties pretendētus uz sociālā
darbinieka amatu.
Prasības pretendentiem:
augstākā sociālā darba izglītība,
praktiskas iemaņas darbā ar datoru,
prasme vadīt kultūras pasākumus.
Pieteikuma vēstules, izglītību apliecināšu
dokumentu kopijas un CV līdz 29. sep-
tembrim sūtiet:
Salenieku pansionāts, Aglonas pagasts,
Salenieki, LV-5304.
Tāl./fakss 5375456.

Pārdod

traktoru MTZ-80. Tāl. 9880875;
lēti Zānes āzi, kazīnu. Tāl. 34503;
lopbarības kartupeļus. Tāl. 9439285;
2-ist. dzīvokli Līvānos, Rīgas 37, 4. stāvs, pēc
remonta, 2800\$. Tāl. 9226251;
govī. Tāl. 5350426;
zemi 1450 m² Līvānos. Tāl. 5341490;
cidoniju augļus. Tāl. 5370529.

Pērk

kartupeļus, sīpolus, ķiplokus. Tāl. 6061808;
zemi vai māju pie ezera. Tāl. 9272185.

Maina

2-ist. privatizētu dzīvokli pret 3-ist. Tāl.
5993505.

**Dziedniece TAMĀRA palīdz
atbrīvoties no dažādām slimībām,
ātrisināt ģimenes problēmas,
veic darbu ar fotogrāfijām,
zilē ar TARO kārtīm.**
Pieņem Preiļos katru piektdienu.
Pieteikties pa tālruni 5322648.

23. un 26. septembrī pārdos jaunputnus 4-6 mēn.,
dējējvistas 10-14 mēn., cena no Ls 0.90, raibus
gaiļus Štolderos 7.30, Aizkalnē 7.40, Pelēcos 7.55,
Ardavā 8.10, Aglonā 8.30, Jaunaglonā 8.45, Aglonas st.
9.00, Kastīrē 9.15, Anspokos 9.25, Preiļos 9.35, Ančī-
nos 10.10, Vārkavā 10.25, Upmalā 10.40, Vanagos
11.00, Rožupē 11.10, Līvānos («Runci») 11.25, Jaun-
silavās 11.55, Zundānos 12.05, Turkos 12.15, Steķos
12.25, Rudzātos 12.35, Priekuļos 12.55, L. Anspokos
13.05, Smelteros 13.15, Polkoronā 13.25, Galānos
13.35, Sīlukalnā 13.50, Stabulniekos 14.05, Pieniņos
14.20, Riebiņos 14.35. Tāl. 5321270, 9186085.

RĀDI SAVU NOSKAŅU!

SŪTI KODU | LMT 9301002
UZ NUMURU | TELE2 6000601

one
extremely mobile

BILDES

62459841	30759841	40419841	55739841
3339841	36349841	46579841	54029841
60839841	61589841	58539841	53879841
61659841	61609841	57259841	48639841
35619841	61629841	37449841	53829841

LOĢOTĪPS

61209841	17289841	61449841	48319841
15609841	19841	42229841	34359841
30549841	29841	18619841	57849841
31349841	36429841	5149841	48309841
37249841	32119841	56449841	37259841
37419841	57809841	61219841	32219841

MĒLODĒJAS

UFO: Pastum, pastum, pietupies!	62809841
Sean Paul: Get Busy	60119841
Panjabi MC: Jogi	54639841
Talantu Fabrika: Tuvu Tuvu	55209841
Iz seriala: Brigada	34149841
Murphy Brown vs. Captain Hollywood: Axel F 2003	62129841
Lauris Reiniks & Lily: Tev šodien vienalga	62089841
Red Hot Chili Peppers: Can't Stop	40149841
Outlandish: Aicha	57449841
One-T: The Magic Key	62219841
Bomfunk MC: Freestyler	3689841
Benny Benassy: Satisfaction	60039841
Busta Rhymes & Mariah Carey: I Know What You Want	47669841
Mission Impossible 2	6739841
Vinnija Pūka dziesmiņa	62789841
No filmas "Kapteiņa Granta bērni"	62779841
Scooter: Ramp	62679841
Snap: Rhythm Is A Dancer	54579841
Talantu Fabrika: Vārdi neizteic neko	62749841
Blu Cantrell feat. Sean Paul: Breathe	62739841
Evanescence: Bring Me to Life	56209841
Lauris Reiniks: Es neesmu neprātīgs	50119841
Talantu Fabrika: Vēlreiz	62249841
Snap: The Power (Of Bhangra)	60069841
Alien Ant Farm: Smooth Criminal	10009841
Madonna: Hollywood	57359841
Pink: Feel Good Time	62239841
DJ Bobo: Chihuahua	56119841
Pink Panther	6469841
Sarah Connor: Skin On Skin	62709841
Happy birthday	1419841

Lai saņemtu logo, melodiju vai bildi:

Cena Ls 0,35

1. Uzraksti īsziņu ar kodu (piemēram, 19841). Ja tev ir SIEMENS telefons, kodam pievieno burtu S (piemēram, 19841s).

2. Nosūti to uz numuru LMT 9301002 vai TELE2 6000601.

Logo, melodijas un bildes pieejamas šādiem telefoniem:

NOKIA

2100, 3210, 3310, 3330, 3410, 3510 (tikai logo un bildes), 5110 (tikai logo),
5210, 5510, 6210, 6310, 6310i, 6510, 7110 (tikai logo un melodijas),
8210, 8310, 8810, 8850, 8890

SIEMENS

A50, C45, C55 (tikai logo un bildes),
S45, S55, ME45, M50, MT50

Nosūti draugam!

Lai nosūtītu logo, melodiju vai bildi draugam, pēc koda pievieno atstarpi un drauga telefona numuru (piem., 19841 XXXXXXX). Ja draugam ir SIEMENS, kodam pievieno S (piem., 19841s XXXXXXX).

ARDO

no 1. līdz 30. septembrim

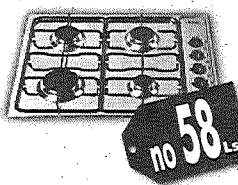
sajūsmas vērtā gaume! Pasaules modes dizains!

GRANDIOZAS ATLAIDES līdz 20%

Ražots Itālijā.

5 gadi garantijas apkalpošana.

VISAI ARDO TEHNIKAI

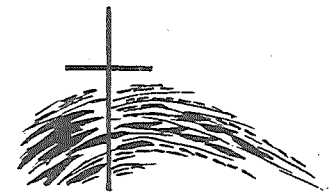
RD
RD Electronics

www.rde.lv

Veikals RD Electronics Preiļos

Centrālais universālveikals, Brīvības ielā 2, tālr.: 53 81352.

Kā arī citos "RD Electronics" veikalos visā Latvijā!

Dzīvē ir brīži, kad visi līdzjūtībā
teiktie vārdi nepalīdz. Tāds mirklis
ir pienācis mūsu kolēģei Helēnai
Ērglei, kad Zemesmātei jāatdod
MĀMŪLA. Mēs visi esam kopā ar
Tev šajā sāpju laikā.
Vārkavas vidusskolas kolektīvs

Uz mūžiem bērza baltā, klusā
Paliks mātes gājums – liels un svēts.
Dalām bēdu smagumu ar mūsu
pirmo skolotāju Helēnu Ērgli,
MĀMIŅU guldot zemes klēpī.
Vārkavas vidusskolas 8. klase

Mātes mīlestības zelts
Staros visam mūžam pāri...
Izsakām patiesu līdzjūtību Helēnai
Ērglei, izvadot MĀMIŅU
kapu kalnā.
Vārkavas novada dome

Dusi saldi, māmuliņe,
Mūža gaitas beigušās.
Lai nu viegli zemes māte
Pārkļāj smilšu paladziņu.
Esam kopā ar Helēnu Ērgli,
MĀMUĻU pēdējā gaitā izvadot.
Folkloras ansamblis «Vecvārkava»

Kad baltajā klusumā izskan pēdējie
atvadu vārdi, un no asaru rasas
dziest sveču liesmas, esam kopā ar
skolotāju Helēnu, MĀMIŅU
smiltajā pavadot.
Vārkavas vidusskolas 4. klases
audzēkņi un vecāki

Māt, kāda daļa vēl manī dzīvos,
Būs manī mūžīgi kaut kas no tevis.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Liliānai Groskaufmanei, pavadot
MĀTI mūžības ceļos.
Skolotāju koris «Latgale»